

Déliab

A M. N. MUZEUM
HIRLAPOSZTÁSA

44. SZÁM

14
FILLÉR

Tamás Ilonka
„Daphne“ M. kir. Operaház
(Vajda M. Pál felv.)

RÁDIÓMŰSOR
NOVEMBER 2-TŐL 8-IG

A DÉLIBÁB előfizetési ára: negyedévre 1 pengő 80 fillér, félévre 3 pengő 60 fillér.
Egyes szám ára — pályaudvarokon is — 14 fillér.

Halottak napja

Szerkesztőség és Kiadóhivatal: Budapest, VII, Dobány-utca 12. Telefonszámaink:
Szerkesztőség: 225—461. Kiadóhivatal: 223—882. 423—771. Postatakarékpénztári
befizetési lap száma: 9244.

Déliab

Színházi hetilap

Felelős szerkesztő:
BIBÓ LAJOS *

Szerkesztő:
DÁLOKY JÁNOS

Megjelenik minden szombaton

14
FILLÉR

NEMZETI SZÍNHÁZ: Törtetők

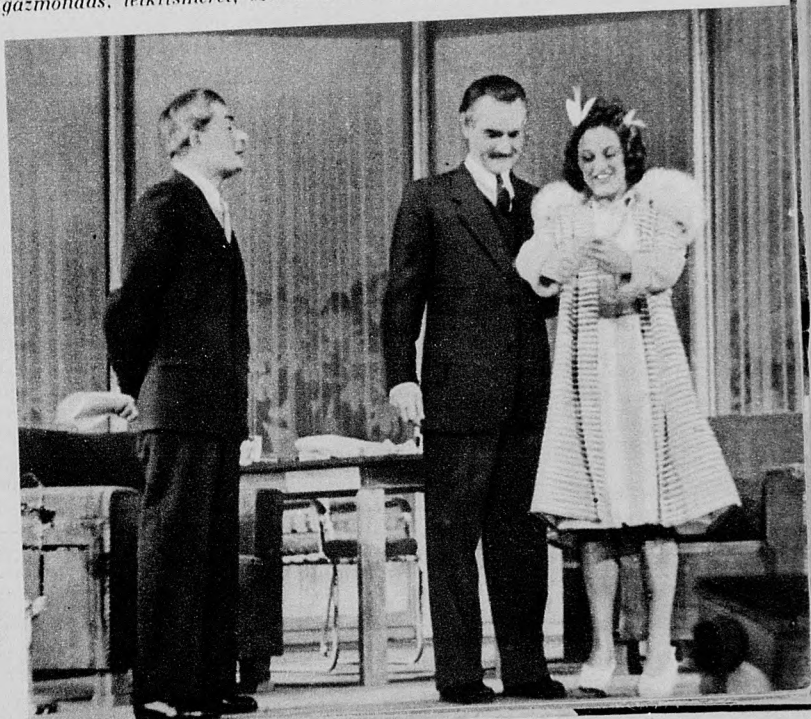
Illés Endre, a kitünő fiatal író mutatkozott be a Nemzeti Színházban mint színpadi szerző. Izléses, finom névjegyét lett le a „ház” asztalára, rajta csak egy szó: Törtetők. Megfoggattuk ujjaink közt a hófehér lapot, ismerősnek találtuk a nevet s kértük, hogy lépjen a fogadószobába a közönség elé, hogy elmondhassa, amit mondani akar.

Az ünnepélyes bemutatkozó látogatás véget ért. Illés Endre elmondta, hogy mi forr benne, élénk szikráztatta gondolatait emberekről, típusokról, a társadalmáról és még sok mindenről, aminek története vagy meg nem történte gondolkodó, intelligens és kulturált embertől refleksiókat esíhol. Értelmesen, szépen kapcsolódtak egymáshoz mondatai s mikor illedelmesen felkelt, hogy meghajtsa magát és elköszönjön, megállapították: Illés Endre értékes ember, nyitott szemmel jár a világban és mindenről megvan a véleménye, amit élvezhető, szórakoztató formában, ügyes csomagolásban tud közölni hallgatóival.

Az első bemutatkozására érdekes beszédtemát választott. A törtetőkéről szól, a társadalomnak ezekről a könyöklő, taposó, önző elősdiereiről, akiknek szótárából hiányzik néhány szó: szeretet, megbecsülés, tisztesség, igazmondás, lelkiismeret, szóval azok a szükséges kifejezések és minden napi szavak, melyeket a társaságbeli úriember naponla használ.

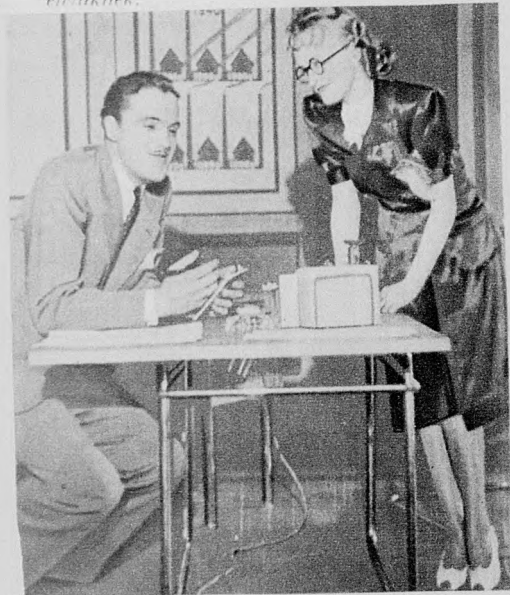
A törtetők népes társadalmát Illés Endre darabjában két fiatalember képviseli: Cékey és Pécely dr. Huszonöt éves könyök-tovagok, akiknek a vállalatnál a „kegyelmes” úr egy elejtett szavára váratlanul felviszi az Isten a dolgát. A két aktajírkászból cégvezető lesz. A törtető-fajta azonban nem azért különlegesen jellemző színű, okvetlenkedő virága ennek

Maklár, a vezér bizalmasa, Kovács Károly, a „vezér” és Szörényi, a vezér hőbortos lánya

a szomorú sártekének, hogy meglegedjék azzal, ami a szerenese napsugarából érdemtelen fejére hull. Továbbáskálódik, becselenkedik, besúg, konspirál, amíg az éléslátású méltóságos meg nem elégteli a két fiatalember dicstelen ténykedését. Mi ez a ténykedés? Az egyik fiatal-

ember, hogy igazgató lehessen, újságcikkeken keresztül ki akarja tűrni a vállalatotól a méltóságos vezérigazgató legjobb és leghívebb munkatársát. A másik díszes úr pedig, hogy ő legyen az igazgató, elárulja „kedves” barátjának eselszövényt és kiad minden áruló adatot a vállalat igazgatójának. S mi a büntetésük? A legváratlanabb. Mind a két törtéltő igazgató lesz a vállalat egyik istenhátamögötti fiók-inlézetében. Ott majd remekül dolgozhatnak, mert egymásra vigyáznak, egymás körme alá néznek, mint konkurrens igazgatók. A két fiatalember megdöbbenéssel veszi ugyan tudomásul a böles, mondhatnánk salamoni ítéletet (igaz, itt ahelyett, hogy egy gyereket kettévágjak volna, két nem éppen gyereket összeszűsznek) és lehajított fejjel indulnak neki új életüknek.

Az árulkodós törtéltő és a besúgó telefonos-kisasszony: Szabó Sándor és Zádor Gyöngyi (Kovács-képek)

A darab négyfelvonásos beosztottsága először kissé szokatlannak tűnt, de aztán igazat adtunk az írónak. Nem az a fontos, hogy három vagy öt felvonás-e a darab, hanem az, hogy az író mondanivalója érdekes-e, a darabformába való öntés színpadyszerű-e és a jellem-

Kovács Károly

Szörényi Éva

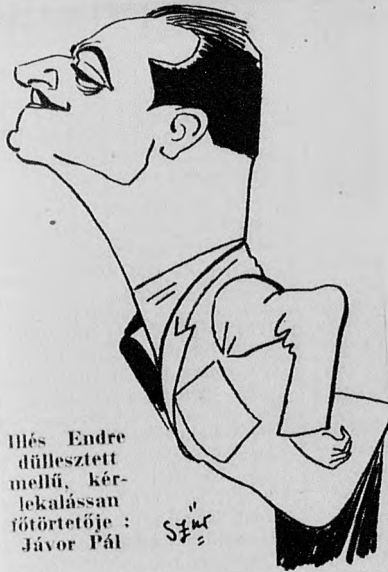
z és ereje feltornássza-e a szerepeket az elhiteles létrájának valamelyik felsőbb fokára. Csak egyben nem értünk egyet Illés Endrével. Egy-két túl operettszínházi kiszólásra gondolunk, melyet mi mégsem, még ilyen erősen modern színű darabban sem kockáztattunk volna meg a Nemzeti Színház színpadán.

A főszerepet Kovács Károly mint méltóságos vezérigazgató úr szípközzé végig. Jótormán az a szerepe, hogy böles legyen, józan és minden körülmények között úriember. Ezt a feladatát Kovács kifűnően teljesítette és annak ellenére, hogy kevesebb próba állt rendelkezésére, mint a többieknek (Petheő Attilától vette át néhány nappal a bemutató előtt a szerepet), tökéletes felkészültsége minden elismerést megérdemelt. A két törtéltő: Jávor Pál és Szabó Sándor, Jávor a suba alatt konspiráló, Szabó az alamuszi besúgó. Mind a kettő elsőrangú alakítással örvendeztette meg a közönséget. Fiatalosak, frissek és „törtéltők” voltak. Szörényi Éva a női főszerepben csak szép kellett hogy legyen s egy kicsit szeleburdi. Tehetségének raktárából ehhez a szerephez Szörényinek csak egy esipetny majorannát kellett elővennie. Eöry Kató temperamentumos nagypilági, jobbanmondva félvilági nő. Maklár Zoltán ellen sem lehet semmi kifogásunk, Zádor Gyöngyi is kedves és ügyes alliszt-karikatúrát nyújtott Rajczy Lajos. Petheő Sándor finom eszközökkel elevenítette meg a lázadó, de kiskalibertű, becsületes Gruber urat.

Harasztos Albert

KÉPES TARKA OLDAL

HANS MEISSNER BUDAPESTRE ÉRKEZETT

Illés Endre
düllesztett
mellű, kér-
lekalássan
főtörtetője :
Jávor Pál

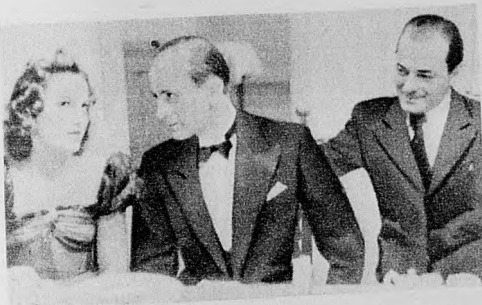

Megérkezés : Hans Meissner, Meissnerné,
Horváth János

KÉT KÉP A „TÖRTETŐK” BANKETTJÉRŐL

Jaloveczky László, Horváth János és felesége,
Hans Meissner, Szűcs László, Meissnerné,
Liszt Nándor dr.

Szörényi Éva, Illés Endre, Jávor Pál

Barsi Ödönné, Németh Antal dr., Eöry Kató

Major Tamás és Nagy István,
a „Kaland” két új szereplője

Karvaly Viktor a c-moll misét vezényli

Mozartot ünnepli idén a világ s ebből az ünneplésből zenei életünk is kivészi részét. Az új idény első nagyobb szabású Mozart-estjét a Magyar Művelődés Házában hallgattuk végig, ahol a finoman átrendezett színpadon a Székesfővárosi Zenekar és a Székesfővárosi Énekkar adta elő Mozart zsenijének kimagaslóan legszebb alkotásait. Milyen tökéletes zene, abszolút muzsika a „Varázsfuvola” nyitánya s mennyire mély, megrázó, égi a nagy c-moll mise, amely 1783-ban született Mozart lelkéből. Amikor ezt a misét írta, állítólag súlyos beteg volt a menyasszonya. Mozart megfogadta, hogy Konstanz felgyógyulását egy misével hálálja meg az égnek. Fogadalmát valóra váltva, kezdett a mise megírásába. Sajnos, nem tudta befejezni s egyes részei is csak vázlatosan, töredékesen kerülhettek előadásra. Az elkészült részeknek első bemutatása 1783 augusztus 25-én volt Salzburgban, amikor a hiányzó tételeket Mozart más miséiből vett részekkel egészítették ki.

Felesleges arra emlékeznünk, hogy a mise zenéje néhol felidézi Bach és Händel szellemét is. Az új utakat kereső Mozart vívódásai, mélységes drámai akarata, friss ereje zeng, énekel ebben a műben, amelyet a kiváló Karvaly Viktor tökéletes tudással vezényelt az esten. A szoprán-szólót Osváth Júlia enekelte finom átérzéssel, tudással, egy hívő léleknek a feloldódásával. Kifűnően oldotta meg nehéz feladatát az énekkar is. Gondoljunk arra, hogy ez a mise a barokk templomok aranyfényében úszó iverít kívánja igazi keretnek.

A c-moll zongoraversenyt a tehetséges Károlyi Gyula adta elő. Játéka kiforrott s otthonos Mozart nagy követelményeket támasztó műveinek világában. Az esz-dúr szimfónia kissé bizonytalanul szólalt meg egyes tételeknél az egyébként egyre jobban fejlődő zenekarból. Csilléry Béla karmesteri képességeit elismerjük, de az ünnepi Mozart-est fényét emelte volna, ha jobban uralkodik a zenekar felett.

György László

Károlyi Gyula, Csilléry Béla, Osváth Júlia és Karvaly Viktor

(Közlés-kepek)

Zenei egyveleg

Strauss Richárd, akinek „Daphne”-jét most mutatta be Operaházunk, nemrég fejezte be ugyancsak mitológiai tárgyú új operáját. Címe: „Danae”.

Huszonhat német város Berlinnel az elén „A zene órája” mottóval az idén is megrendezi a „Fiatal művészek hangversenyei”-t, azzal a céllal, hogy ezen a réven a még eddig révbe nem jutott fiatal művészeknek is módot adjon a siker és hírnév megszerzésére. Azok a fiatal muzsikusok, akik ezezen a hangversenyeken megfelelő tehetségről tettek tanúságot, ezután a világhírű berlini Singakadémié vasárnapi hangversenyein a kényesebb ízlésű közönség előtt is bemutatathatják tudásukat. Aki a Singakadémié szakértői előtt is sikert arat, az már valóban jogosan számít az elismert művészek közé. A berlini Singakadémié már nem egy világnagyság előtt nyitotta meg az érvényesülés útját.

Örvendetes jelenség, hogy milyen nagy mértékben nőtt meg a közönség érdeklődése a zenei könyvek iránt. A kiadóvállalatok igyekeznek ezt az érdeklődést kielégíteni és sorra jelentetik meg ilyen irányú kiadványaikat. A közeljövőben Lányi Viktor és Weiner Leó Beethoven-életrajza jelenik meg. Ezt követi egy új Mozart-életrajz, amelyet Lichtenberg Emil, a kiváló zeneesztetikus írt.

A német Mozart-kutatás bécsi központi intézetének értekezletén Schiedermeyer professzor közölte, hogy az intézetet jelenleg nagy feladat foglalkoztatja: az egyik a Mozart-évkönyv kiadása, melynek kötete már el is készült, a másik pedig a Mozart-művek gyűjteményes kiadásának előkészítése. A nagy mester összes művei a Vezér kívánására egy tudományos és egy népszerű kiadásban kerülnek majd a közönség kezébe.

Reményik Sándor

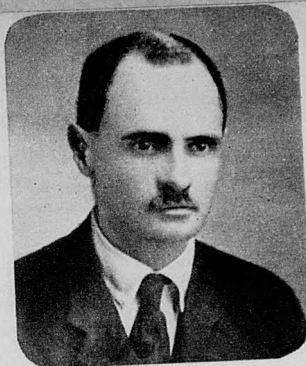
Eredj, ha tudsz.
Eredj, ha gondolod,
Hogy valahol, bárhol a nagy világon,
Könnyebb lesz majd a sorsot hordanod.

Boltozatos homloka alól két szelid szem ámult a világba. Hosszú alakján a megkínzott ember gyötrődése látszott. Az utolsó években már betegen lézengett otthona és a kórházak között.

Apja építész volt. Kőbe építette emléket Kolozsvárnak. Fia, Reményik Sándor már költő, aki az elszakított, balsorsba hullott magyarság lelkét énekelte kónél

keményebbé, sziklánál szilárdabbá.

1919-ben jelent meg „Segítsetek!” című verseskönyve. Ez a kötet átbujdosott a határokon s reménykedve olvasták az elszakított magyarok. Honnan jött a szerény költőből ennyi indulat s erő, azt csak a magyarok jó Istene tudja. Később, amikor csendesebb évek következtek, amikor a fáradtság gyilkolta az erdélyi lelkét, új hitet hirdetett. A felszabadulás könnyes óráit a rádiónál zokogta végig a nürnberguteai szanatóriumban. Itt találkoztam vele utoljára, itt láttam csillogó tekintetét, mely úgy fénylett a törekeny testben, mint két darab gyémánt. Mikor Erdélyről beszélt, szinte fel-

magasztosult. Szerette a varrást, mely hűségesen őrizte a hagyományokat.

Ezévben jelentek meg összegyűjtött versei egy hatalmas kötetben. Ez a kötet tette munkás életére a legszebb koronát. A harcok fiatalág lobogásától a középkorú férfi löprengéséig minden fellelhető benne. Ugyanakkor mély vallásos érzés húzódik át a versein, mely tiszta fényvel sugározza be költészetét. Ez a hittel teli költészet bevilágítja az eljövendő századok felé lépkedő magyar életét.

Hivatását betöltötte s alázatosan eltávozott. Szeretünk fehér kendőjét lobogtatjuk távozó alakja után.

Marék Antal

Pecsételjetek le

Angyalok, angyalok,
Fekete angyalok,
Hallgatni jól tudó
Néma-szép angyalok:
Fekete pecsétet
Én számra nyomjatok,
Halálig némává
Engem csókoljatok.

Minden tüzes ígém
Bennem megdermedjen,
Minden izzó jajszóm
Bennem megrekedjen.
Únt panaszaimnak
Ne legyen kiútja:
Únt panaszaimat
Az Isten is únja.

Az Isten is únja,
Az Isten sem érti:
Belsőmet mi bántja,
Lelkemet mi vérzi.
Beszélni balgaság,
Hallgatni nem tudok.
Pecsételjetek le
Fekete pecséttel
Fekete angyalok!

1936

A „Helikon” 1926. évi első összejövetelén (legfelső sor): Áprily Lajos, Koós Károly, Nyíró József, (álló sor) Gyalay Domokos, Molter Károly, Bartalis János, Kuncz Aladár, Kádár Imre, Tabéry Géza, Reményik Sándor, Hunyady Sándor, Szentimrey Jenő, Ligeti Ernő. (ülő sor) Makkay Sándor, Berde Mária, Gulácsy Irén, br. Kemény János, Szabó Mária, gr. Bánffy Miklós, Olasz Lajos, (földön ül) Kaesó Sándor, Finta Zoltán, Kovács László és Tamási Aron

Ady-est a Zeneakadémián

A Székesfőváros Népművelési Bizottsága nagyszerű Ady irodalmi estet rendezett a Zeneművészeti Főiskola nagytermében. A halhatatlan költő legszebb versei hangzottak el kiváló művészek előadásában ezen az esten, amely Ady Endre emlékének hódolt

R. Simonffy Margot

Ujlaky László

Orsolya Erzsébet

Baló Elemér

Basilides Mária és Koréh Endre

Németh László Adyról beszél

Novágh Gyula és Ujlaky László (Kovács képek)

VIDÁM BESZAMOLÓ

A milliomos tollasodása

Jubilált már A milliomos
S úja jubilál bizonyára,
Ha így folytatja, megjósolom,
Milliárdos lesz nemsokára.

A Lángok premierjén

Forró siker a Lángok, mondják,
Jelenetei szépek, jók is,
A Lángok premierjén nyílván
Megjelentek a — tűzoltók is.

A nagy kérdés

Egy Liszt-koncert plakátja előtt
Imigy tündötlem: mit tegyek?
Milyen jegget váltsak én ehhez,
Koncert-jegyet vagy — lisztjegyet?

Boxbajnok mint filmszínész

Aktív boxbajnok lép fel, kérem,
Egy új filmben és nagyon tetszik,
Lám a boxolók sikerüket
Még a filmen is — kiverekszik.

Három a kislány az Operettszínházban

A Sziget Színpad volt sikere,
A Három a kislány bejött Pestre,
Fellépés előtt arcaikat
Egy Csodatükör mellett festre.

Laurisin Lajos, a Színiakadémia új tanára

Laurisin Lajosból tanár úr lesz,
A színjátszást tanítja majd főleg,
A tanulság ebből röviden ez:
Tanulj tenor — tanár lesz belőled.

HYF

Három a kislány — új ruhában

A Fővárosi Operettszínház a „Csodaiükör” előadássorozata után a Szigeti Szabadszínhad nagysikerű slágerdarabját, a „Három a kislány”-t újította fel. A nyári nagy nevek helyett főként fiatal tehetségeket sorakoztat fel Bubik Árpád szereposztása. A női főszerepet a Sziget Színhad esicseregő primadonnája, Barabás Sári és a Schubert-kori mondén Grizi Harmath Hilda énekli. A férfiszerepekben vonul fel a színház új gárdája: Sikolya István dr., a kitűnő fiatal tenorista mint Schubert remekel, Madarász László zengő baritonján interpretálja Schober báró szerepét és harmadik új fiúként Ignáth Gyula levékenykedik tehetségesen, lendületesen. Van még egy „új vendég” az együttesben, de őt már jól ismerjük más emlékezetes alakításaiból: Solthy Györgynek hívják őt és az operettszínházi előadásban mint híres-nevezetes Tschöll-papa jelszövegét.

Bubik Árpád ismét kilelt magáért. Pedig jóskán gondolt okozhatott neki a nagy szabadtéri beállítás átrendezése és átszervezése az Operettszínház színpadára. A kitűnő igazgatórendező előtt azonban, úgy látszik, nincs lehetetlen. A lömegjelenetek ugyanolyan hatáshatóságok, mint szabadtéren, mert olyan tömegslátszát vonultat fel, amilyenre budapesti színpadon alig volt példa. A díszletek szellemes beállítása pedig mélyre tette a színpadot és valóságos szabadtéri perspektíváig látítja a színpad korlátozott térlehetőségeit.

A muzsikát azt hisszük, nem kell már senkinek sem figyelmébe ajánlanunk.

Harmath Hilda
és Madarász
László

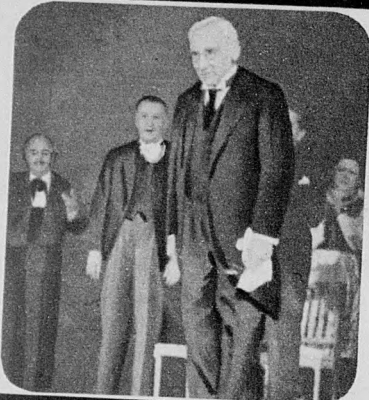
Ignáth Gyula és Sikolya
István dr.

Grizi és [Schubert (Harmath
Hilda, Sikolya István dr.)
(Mérei fel.)

DITRÓI-MATINÉ A VIGSZINHÁZBAN

Ditrói Mór megköszöni az ünneplést

Mezey mint sanzónénekesnő

Szilasy és Zsilley ifj. Kőváry György egyik vidám jelenetében

A Kritikusok nem mind angyalok

Barabás Pál utolsó szava a kritikusokat „lehámozó” vitában

Izlésem ellen való: választ írni a válaszra, Dékány András cikkének hangja kényszerít erre. Dékány András nagyon rossz szolgálatot tett színházakat körülengő mai erkölcsnek azzal, hogy védelmébe vette a kritikát, — „úgy, ahogy van”, elutasítva a gondolatát is annak, hogy a kritika lehet néha hibás, — sőt a kritikus is.

Pontosan körülírtam, merre található az a kicsi de igen hangos kritikus csoport, amelyre céloztam. Nem tudom, Dékány András, akit barátomnak érzem — s ettől függetlenül minden írása megtalálható könyvespolcomon, — miért érzi közűnk tartozónak magát? Nem is érezheti... csak a kritikusok álltak köbe faragott törvénynek tehetett eleget válaszával. Ez a törvény: a kritikus megbíráhatja az író, de az író a kritikusot soha.

Hát én nem tartom magamra nézve érvényesnek ezt a törvényt!

Ettől függetlenül, hadd kérdezzem Dékány Andrástól: mi a siker? Szerintem a sikernek egy fokmérője van: hány ember vált a színház pénztáráról jegyet az előadásra.

„El kell viselni az írónak, amit a kritikus mond vagy ír, mert a kritikus is elviseli azt, amit az író mondott vagy írt!” — írja Dékány András és elfelejti, hogy a kritikus az íróról és munkájáról ír, viszont az író nem a kritikusról és munkájáról ír, hanem szerelemről, életéről, halálról. Nagy különbség! Különbön is senki sem kényszeríti a kritikusot, hogy kritizáljon.

Bizonyára Dékány András is jól tudja: vannak kritikusok, akiket színházhoz, színészhez, színésznőhöz érdekszálok fűznek. Van kritikus, aki ugyanakkor dramaturg is... vagy benyújtott darabja sorának eldőlését várja egy-két színháznál. Lehet az ilyen kritikus tárgyilagos? Nem! Megdöbbenő, de hallottam, hogy olyan kritikus is volt, aki egyúttal a színházi rovat üzleti részét is intézte.

Hígyje el Dékány András, a kritikusok sem angyalok mindannyian!

Az elmúlt színházi év egyik legnagyobb (talán a legnagyobb!) bukásának szerzője olyan író volt, aki kritikus is. Dékány András bizonyára jól tudja, melyik az a szindarab, amelynek kritikáit át kell böngésznie, ha látni akarja: ezt a darabot a kritikusok példátlanul feldicsérték, a közönségnek ajánlották — egyetlen lap sem volt, amely lerántotta volna. (Dékány András nem írt róla kritikát!) Mi lehet erről a véleménye az írónak?

Tehát szó sinesen itt vádaskodásról — a jelenleg működő kritikus gárdánk újabb felbukkant rohamesapatáról van szó, amely tör-zúz... mert még nem tudja, mennyire érzékeny virág a betű.

Hadd fejezzem be ezt a vitát ezzel: ha erre a cikkemre is válaszol valaki, most már hallgatók, ha csak nem a becsületemben sértenek meg, nem tartom lényegesnek, hogy engém legyen az utolsó szó!

Barabás Pál

angyal

okot „lehámoz

a válasza,
nyserit erre.
szolgálatot tett
nek azzal, ho
ahogy van”.
ogy a kritika

ható az a kicsi
melyre céloztam
írátomnak érzel
a megtalálhat
ajjuk tartozóna,
kritikusok álla
egyet válaszával
ítja az író.

ve érvényesnek

Dékány And
ernek egy fok
áz pénztáránál

kritikus moná
et, amit az író
Andras és el
munkájáról ír,
munkájáról ír,
egy különbség!
kritikust, hogy

tudja: vannak
hez, színésznő
s, aki ugyan
darabja sor
ál. Lehet az
gdöbbentő, de
aki egyúttal

usok sem an

jobb (talán a
író volt, aki
ól tudja, me
át kell bön
a kritikusok
k ajánlották
ntotta volna.
Mi lehet er

a jelenleg
bukkant ro
mert még
tű.

erre a cik
llgatok, ha
g, nem tar
utolsó szót

trás Pál

A KULISSZA MÖGÖTT

Vasárnap Nagyváradon járt Németh Antal dr. A legnagyobb titokban. Készülő filmjéhez szemlélte a terepet

Hlles Endre, a Nemzeti Színház debütáns írója

Matolesy Andor, Peéry Piri és Szalontai Kiss Miklós társaságában. Munkatársunknak a következőket mondta Németh Antal:

— Matolesy Andor „Gyávaság” című regényét filmesítjük meg. Ez az első rendezésem. Csak azért vállaltam, mert ki akarom küszöbölni azokat a

hiányokat, amelyek a legtöbb magyar filmet megakadályozták abban, hogy maradéktalan sikert arassanak. Az Extázist tekintem mintaképnek a rendezésnél. A felvételek Magaslakon, Feketeerdőn és a Zichy-kastélyban készülnek júniusban.

Diana Clayton, a Royal Revűszínház csokoládébarna dzsezz-sztárja néhány napig nem szerepelt a színház műsorán. A csillogófogú Diana tüdőgyulladást kapott, de szerencsére hamar túljutott a veszélyen. Most már minden este éneklí vadtemperamentumú slágereit.

Simor Erzsit Debrecenbe hívták vendégszerepelni. A népszerű filmprimadonna attól tette függővé a szerződés alá

Rácz Vali mint vad őrsi napozó. Villája kertjében kutyájával lesi a napsugarat

Gulácsy Irén, Hóman Bálint és Melich János kapta a főváros Kazinczy-érmét

írását, hogy a „Medea” előadása enged-e időt a fellépésre.

Vasárnap kellett volna Oltrubay Melindának bemutkoznia a „Szereszade” címszerepében. Az opera külön primabalerinája azonban az egyik próbán okszalaghtűzódást szenvedett és ezért a bemutatkozó előadást november 2-ára kellett halasztani.

Az Új Magyar Színház magyaros ünneplővel ajándékozta meg kétezérszázadik bérfőjét (Turnay titkár, Valaelt Mária és Bánky Elemér)

Lukács Margit kilenc arca

A fiatal drámai színésznők között élvonalban aratja sikereit Lukács Margit, akár színpadi szerepben kell megállnia a helyét, akár a filmfelvétel lencséje figyeli „árgus”-szemekkel. Olvasóinknak kilenc képen mutatjuk be Lukács Margit arcjátékát a két leg-szélsőbb drámai játékvonaltól: a boldog nevetéstől, a tragikus szomorúsáig.

(Kovács-képek)

BOLDOG BANKETT BÓKAYNÁL

A Víg-színház együttese november 15-étől a Pesti Színházban játssza tovább a nagysikerű Bókay-darabot. A Víg-színházban a „Futótűz” című amerikai darabot kezdték

Szőrényi Éva két ruhája a „Törtetők”-ben

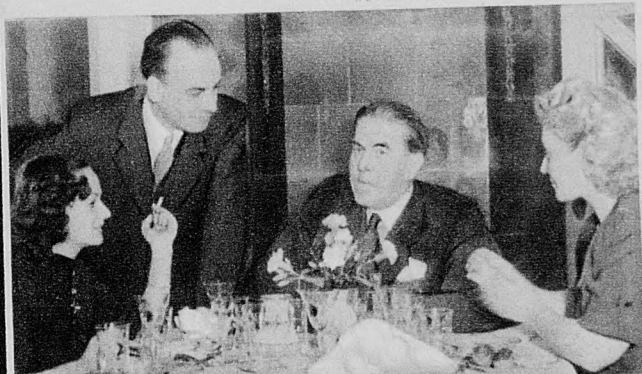
Muszlín fogadóruha. A felső-rész ciklaménszínű és a bőven húzott nadrág sötétlila muszlín, gyöngyözött övvel

Fekete selyem csipkekosztüm fehér kalappal és zöld fátyollal, retiküllal és kesztyűvel

Bókay asztala: Orsolya Erzsi, Bókay János, Orbán Viola, Lengyel Gizi

Fényes Aliz, Ajtay Andor, Harsányi Zsolt és Ladomerszky Margit

Hegedüs Tibor, Tolnay Klári, Somlay Artúr és Szilasy László

próbálni, melyet Hertelendy István fordított magyarra. A főszerepet valószínűleg Páger Antal játssza és partnere Mezey Mária, Tolnay Klári, Kőmüves Sándor és vitéz Benkő Gyula lesz.

A német kultúrterület legrégibb és legjelentősebb színházainak egyike, a lipesei Régi Színház a napokban ünnepli fennállásának 175. évfordulóját.

Keresztény Mária, az ismert különös drámai színésznő elsejéltől kezdve megzenésített modern verseket fog előadni az egyik dunaparti kávéházban.

Szerdán érte el a IV. Henrik madáchszínházi előadásorozata az ötvenes jubileumot. Ebből az alkalomból a nagysikerű darab szereplői baráti vaorsorát rendeztek Pünkösztől Andor igazgatóval az asztalfőn.

MAC-tea

Közgazdász-tea (Nemes Jakab Sándor felv.)

Társasági híradó

Gr. Wenckheim Sándor és Kraivich-Frankhauser Terézia, Zsolt Nándor ismert zeneszerző özvegye szűk családi körben tartotta meg esküvőjét Jákón. A szertartást gr. Wenckheim Frigyes pápai prelátus végezte.

Gr. Andrássy Imre és felesége, Stella Monica von Kuylenstierna leányát, Máriát a legendái templomban vezette ol-tárhoz gr. Cziráky József és felesége, gr. Andrássy Heléna fia, Pál.

Gesztelyi Nagy László, a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara igazgatója Kecskeméten a Katona József Társaságban nagysikerű előadást tartott Széchenyiről.

Kiss Mária Magdolna

Vilhelm Vivianne

Hanusovszky Mária (Inkey felv.)

Gr. Cziráky Tonchette és gr. Wenckheim Siegfried esküvője alkalmával nagyszabású fogadó- és búcsúestet rendeztek az örömszülők a Park klub helyiségében. Ezen megjelent a Kormányzó Ur Ófőméltósága is, valamint a társasági arisztokrácia minden számottevő tagja.

Rusztly Rusztek Lajos és felesége leányuk, Baba tiszteletére hangulatos estélyt adtak, amelyen sokan jelentek meg a pesti társaságból.

A multból ismert exkluzív Szentimrész-teák, amelyeket eddig a Gellértben tartottak, a közeljövőben újra megindulnak a Nemzeti Kaszinóban. Az agilis rendezőgárda vezetését most Bencze Antal elnök vette át.

Udvardi és kossuti Kossuth Lajos Gábor min. o. tan., földbirtokos és felesége, udvardi és kossuti Kossuth Margit leányát, Éva Máriát eljegyezte ghici, assa és ablánckürti vitéz Ghyezy Ferenc ny. honv.-tábornok és felesége, néhai altorjai Mike Imola fia, Mátyás belügymin. s.-titkár.

Pajzs Ödön és felesége, felsőeöri Nagy Anna leányát, Anniét a Szent István Bazilikában vezette ol-tárhoz branyitskai Nagy O. Kázmér. (—y. J.—)

NO

VA

2

AZ

ren

Ma

no

Jegy
9-4

NOVEMBER

9

VASÁRNAP

Két fontos esemény!

① JOBBRA HAJTS!

② **Délibáb** MATINÉ!

AZ ÚJ MAGYAR SZÍNHÁZBAN
rendezi a „Délibáb“ nagyszabású matinéját a

Magyar Vöröskereszt javára
november 9-én délelőtt 11 órakor

A „DÉLIBÁB“-MATINÉ SZEREPLŐI:

Apáti Imre

Bornemisza Éva

Dayka Margit

Déry Sári

Eöry Kató

Harangozó Gyula

Hidvéghy Valéria

Jámbor László

Losonczy Dezső

Lukács Margit

Máthé Jolán

Nagykovácsi Ilona

Pataky Jenő

Polgár Tibor

Rácz Vali

Rév Erzsé

Sárdy János

Simor Erzsé

Szabó Ilonka

Szilasy László

Turay Ida

Ujlaky László

H. Vera Ilona

Vörös Sári

Volly-énekegyüttes

Jegyelővétel a Tolnai-könyvesboltban (Dohány-utca 12 sz. Délelőtt 9—4 óráig) és az Új Magyar Színház pénztáránál (délután 4 órától)

HÍV A HAZA

Amikor két évvel ezelőtt a háború vihara végigszá-
guldott Európán, Párizsban,
Londonban, a nyílt tenger-
en sok németet talált, akik
a hívó szóra ezer veszélyen
át érkeztek haza. A párat-
lanul érdekes Ufa-film
ezeknek a németeknek iz-
galmas küzdelmeiről szól.

Maria Bard és
Karl Raddatz
jelenetei a „Hí-
v a haza” című
Ufa-filmben

SZELECZKY ZITA ÉS KISS FERENC ELSŐ OLASZ FILMJÜKRŐL

A magyar-olasz filmsere-megállapodások első eredményeként Szelezcky Zita és Kiss Ferenc utazott Olaszországba, ahol az első filmjük már el is készült. Torinóban forgatták, címe: „Tentazione” (Kísértés), producere a Colosseum-Ancora filmvállalat.

Kiss Ferenc már hazaérkezett s elragadtatással beszél az olasz filmgyártás felkészültségéről.

— Negyven napig forgatták a filmet — mondja a Délibábnak, — s abban magyar, német és olasz színészek szerepeltek. Német rendező vezetése alatt dolgoztunk, akinek munkájáról csak a legnagyobb elismeréssel szólhatok. Kisujjában van a munkakör teljes ismerete s a filmgyártás titkainak minden esínja-bínja.

Szelezcky Zita még Olaszországból írt. A „Tentazione” felvételei után Rómába utazott, ahol további filmszereplésről tárgyal.

— Ezért a filmszerepért — írja — 55.000 lírát kaptam, a következőkéért 200.000 lírát ígérnek. A „Tentazione”-ban Otello Toso a partnerem, naivszerepet játszom.

Szelezcky Zita a „Tentazione” női főszerepében

Kiss Ferenc, az olasz film másik főszereplője

Szelezcky Zita és partnere, Otello Toso

de sokszor ravaszkodnom kell, hogy Kiss Ferencet, a szigorú bírót megpuhítsam. Néhány képet küldök a filmből. Az egyik akkor készült, amikor a filmgyár udvarán reggeliztem. Kértem levélben a férjemet, ne küldjön vaját, mert úgyis meghíztam az olasz vendégszereplés alatt. Rövidesen hazaérkezem, s a Madách Színházon kívül valószínűleg a Fővárosi Operettszínházban, vagy a Magyarban vállalom szerepet.

A film színlapja szerint a film főszerepeit Zita Szelezcky, Francesco Kiss, Otello Toso, Elsa de Giorgi és Corrado Racca játssza.

Zita a filmgyár udvarán reggelizik

Maria Bard és Karl Raddatz jelenetei a „Haza” című Ufa-filmben

FŐ A BÖLDOGSÁG

**HEINZ
RÜHMANN**
és
**HERTHA
FEILER**

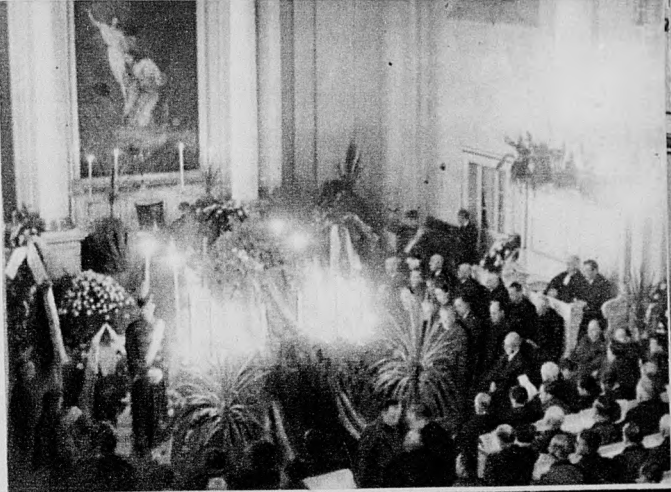
a „Fő a boldogság”
című Bavaria-film-
vígjáték főszereplője

(Foto Léna-film)

A hét

„finn túra” résztvevőinek egyik csoportja a gyaloglóverseny közben

Végvári-Reményik Sándor, a nagy erdélyi költő ravatala a kolozsvári magyar evangélikus templomban
(Fotofilm felv.)

Udvardy Tibor, Tamás Ilonka és Lehár Ferenc, a nagy-sikerű Lehár-est főszereplői Novágh Gyulával, a Magyar Művelődés Háza igazgatójával

A túrán nagy meglepetést keltett a nők kitűnő szereplése
(Póti-képek)

A Budapest—Bécs válogatott mérkőzés (8:2) egyik érdekes jelenete. Korner a bécsiek ellen
(Pobuda felv.)

MAGYAR RÁDIÓMŰSOR

NOVEMBER 2-től 8-ig

VASÁRNAP

november 2

BUDAPEST I.

8.00: Fohász. Szózat. Hanglemezek. 1. Liszt: Fantázia és fuga az „Ad nos ad salutarem undam” korálra (orgona; Fernando Germani); 2. Massenet: Elégia (Georges Thill); 3. Händel—Hubay: Larghetto (hegedű; Hubay Jenő); 4. Kaesóh: Janos vitéz — Egy rózsaszál szelben beszél (Kalmár Pál); 5. Csajkovszkij: Chanson triste (Gézy Barnabás zenekara); 6. Fauré: Álom után (gordonka; Pablo Casals); 7. László Imre: Anyám szíve (Magyarádi verse, Laurisn Lajos); 8. Rác Pali: Lehullott a rezzgönyárfa (Magyar Imre cigányzenekara); 9. Kodály: Székely keserves (marosvásárhelyi rk. tanítóképzőintézet énekara, vez. Nagy István); 10. Gluck: Orfeusz — Euridice sírhalmi és a boldog lelkek tánc (newyorki filharmonikusok, vez. Toscanini).

8.45: Hírek.

9—9.55: Görög katolikus egyházi ének és szentbeszéd a Szent Flóriánról elnevezett budai görög katolikus plébániatemplomból. A szentbeszédet mise közben Puskás Lajos segédlelkész mondja. A népeket vezető Tótin József dr.

10—11.10: Egyházi ének és szentbeszéd a belvárosi főplébániatemplomból. A szentbeszédet mise közben Barkóczy Sándor prépost, zuglói esperesplébános mondja. Énekel a templom énekara Berg Ottó vezényletével.

11.15—12.10: Evangélikus istentisztelet a Deák-téri templomból. Prédikál Kéken András dr. Deák-téri lelkész.

12.15: Leventefelóra.

12.45: Székesfővárosi Zenekar. Vezényel Polgár Tibor. 1. Zakál Dénes: Virágok közt, szvit; 2. Siklós Albert: Elégia; 3. Liszt: h-moll ballada; 4. Vincze Ottó: Falun, magyar szvit.

1.45: Időjelzés, hírek, vizállás-jelentés.

2.00: Hanglemezek. 1. Wagner: Rienzi — Ima, részlet az V. felvételből (Franz Völker és a berlini állami opera zenekara, vez. Weigert); 2. Verdi: A végzet hatalma, ária a II. felvételből (Dusolina Giannini); 3. Ravel: Pavane egy infánsnő halálára (szimfonikus zenekar, vez. Freitas Branco);

4. Gounod: Faust, templomi jelenet (Gina Cigna és Nazareno de Angelis); 5. Chopin: f-moll ballada (zongora; Cortot); 6. Schubert—Claudius: A halál és a lányka (Marian Anderson); 7. Brahms: A rét magánya (Karl Schmitt-Walter); 8. Schumann: Almodozás (gordonka; Pablo Casals); 9. Schubert: Az ifjú apóca (Germaine Martinelli); 10. Sibelius: A tounelai hatytyú, részlet a Lemminkäinen-szvitből (filadelfiai zenekar, vez. Stokowski); 11. Kienzl: A bibliai ember, ária (Peter Anders).

3.00: „A szőlő telepítése, felújítása és pótlása az új jogszabályok mellett.” Vitéz Lomjapataky Béla szőlészeti-borászati főfelügyelő előadása.

3.45: A Beszkárt Budai Főműhelyének Dalegylete. Vezényel ifj. Lányi Ernő, I. J. S. Bach: Hívó lélek; 2. Palestrina: Motetta (Kerényi György ford.); 3. Kodály: Ave Maria; 4. Koudela Góza: Babilonnak vízei mellett; 5. Lányi Ernő: Temetésre szól az ének (Petőfi verse); 6. Lányi Viktor: Örökmés (Vikár Béla verse); 7. Bartók: a) Sentkim a világon; b) Megyek rózsám.

4.10: „Körös-fői vasárnap.” Fűsi József előadása.

4.25: Bella-hárfaegyüttes. 1. Bella Ernő: Gavott; 2. Saint-Saens: A hatyty; 3. Godard: Bölesödál; 4. Goens: Scherzo.

4.40: „Beszélgetés az adóhivatal előtt.” Kislegi Nagy Dénes dr. egyetemi tanár előadása.

5.00: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.

5.20: Hangképek a vasárnap sportjáról. Beszél Pluhár István és Legényei József dr.

5.50: Szalónótós.

6.30: „Szép magyar novella.” „A kentaur.” Tormay Cecil elbeszélése.

7.00: Hírek magyar, német román nyelven.

7.20: Dohnányi Ernő zongorázik. Mozart-művek. 1. c-moll fantázia (K. 475); 2. A-dur szonáta (K. 331).

7.50: Sporteredmények.

8.00: A Magyar Kulturális Egyesületek Országos Szövetsége és a Délmagyarországi Közművelődési Szövetség Irodalmi Estjének közvetítése az újvidéki leventetothonból. 1. Megnyitó. Elmondja Kramer Gyula, a Délvidéki Magyar Közművelődési Szövetkezet elnöke; 2. Bácskai népdalok. Az énekkart Kiss Lajos dr. vezényli; 3. „Emlékezés Szent-

teleky Kornétra.” Szirmai Károly szerkesztő előadása. A „Bácskai akácok” emű verset Hais István mondja el; 4. Bizet—Hubay: Carmen-ábránd (hegedű; Szegedi Sándor, zongorán kíséri Szervánszky Valéria); 5. „A Délvidék kultúrája az elmúlt 25 év alatt.” Radványi-Radiesevics Sándor főszerkesztő előadása; 6. „Bácskai költők.” Dudás Kálmán, Bodroghy Szabolcs, Csuka Zoltán, Huszár Sándor, Bencz Boldizsár, Fekete Lajos, Timár Ferenc, Czako Tibor, Hlész Sándor verseiből előad Opatits Margit, Pernyész István és Oláh Imre; 7. Cziráky-Fetter Imre bácskai novelláját olvassa fel; 8. Liszt: a) Invocation; b) Magyar rohaminduló (zongorán előadja Krombholz Károly); 9. Hankiss János: Magyar Dél. Szünetben kb.

8.50: „Újvidéki séta.” A közvetítést vezeti Budinszky Sándor, Hangfelvétel.

9.30: Hírek, löversenyeredmények.

10.15—10.35: Liszt-zsoltárok. Hangfelvételek.

Halottak napjának előestjére való tekintettel a rádió az idegennyelvű és a 12 óras magyar nyelvű hírszolgálat kivételével további műsort nem ad!

11—11.25: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

12.00: Hírek.

KASSA

8.00—9.00: Budapest 1. műsora. (8.45-kor hírek.)

9.00: Egyházi ének és szentbeszéd a Szent Orsolyarend kassai templomából. A szentbeszédet dr. Barkó István, teológiai tanár mondja. Énekel a Szent Teréz-ker, orgonál Rajczsné Libay Ilona.

10.00: Református istentisztelet a kassai református templomból. Igét hirdet Szabó Sándor lelkész.

11.00: Hanglemezek.

11.15: Hírek, heti beszámoló, műsorismertetés.

11.35: „Az ősz éneke.” Vályi Nagy Géza költeményei. Közben hanglemezek. A verseket Marossy Lajos adja elő.

12.15—éjjel 12.15-ig: Budapest I. műsora.

RÖVIDHULLÁMU ADÁS * ESZAKAMERIKÁNAK EGÉSZ JETÉEN:

A HAT4 hívójeles adóállomáson, 9.125 kilocikluson, 32.88 méteren. Középeurópai időszámítás szerint: éjjel 3 órától 5 óráig.

Délbáb

BUDAPEST 1.

9.30 : Hírek.

10—11.05 : Egyházi ének és szentbeszéd a szentistvánvárosi Bazilikából. A szentbeszédet mise után Bárd János dr. kalocsai teológiai tanár mondja. Énekel a templom énekkara Harmat Artúr karnagy vezetésével. Előadásra kerül Mozart: Requiem és Mosonyi Mihály: Libera.

11.10 : Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12.00 : Harangszó. Fohász. Himnusz.

12.10 : Rádiózenekar. 1. Liszt: Elégia; 2. Borodin: A kolostorban; 3. Sibelius: Valse triste; 4. Vecsey: Északi éj; 5. Rajter Lajos: Áhítat; 6. Billi: Harangszó; 7. Muszorgszkij: Könyvek; 8. Debussy: Román; 9. Kerntler Jenő: Román; 10. Giordano: Fedora, ábránd. Közben

12.40 : Hírek.

1.20 : Időjelzés, vízállásjelentés.

1.30 : Hanglemezek. 1. Wagner: Lohengrin, előjáték (filadelfiai zenekar, vez. Stokowski); 2. Schubert: Ave Maria (Anday Pirokai); 3. Brahms: A halál a hívős éj (Josef Manowarda); 4. Chopin: Gyászinduló (orgona: Edouard Commette); 5. Fauré: Dal (Georges Thill); 6. Richard Strauss: Halottak napján (Kirsten Flagstad); 7. Massenet: Thais, meditáció (hegedű: Lucien Schwartz); 8. Bizet: Agnus

Dei (Svéd Sándor); 9. Bachmaninov: Holtak szigete, szimfonikus költemény (filadelfiai zenekar, vez. a szerző).

2.30 : Hírek.

2.45 : Műsorismertetés.

3.00 : Árfolyámhírek, piaci árak, élelmiszerárak.

4.15 : „A haláltánc.” Csabai István dr. műtörténeti előadása.

4.45 : Időjelzés, hírek.

5.00 : Hírek szlovák és ruszin nyelven.

5.15 : „Mindnyájunk gondjai.” A Közéleti Szolgálat közleménye. 1. Hogyan óvhatjuk a gumianyagot. 2. Néhány szó az árszabályozó falragaszokról.

5.35 : „Emlékezés nagy zeneszerzőkre.” Előadás hanglemezekkel.

6.10 : „Elmélkedés.” Baranyai Jusztin dr. előadása.

6.25 : Zsámboki Miklós gondolkázik zongorakísérettel. 1. Ariostól: III. (e-moll) szonáta; 2. Padre Martini: Andantino; 3. Glazunov: A trubadúr dala; 4. Schubert—Cassado: Allegretto grazioso.

Tasnady Ilona

6.45

6.45 : „Amor Sanctus.” Babits Mihály fordításában régi keresztény himnuszokat mond Tasnady Ilona.

7.00 : Hírek magyar, német és román nyelven.

7.20 : Szakolezay-Riegler Ernő orgonán. Közvetítés a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből. 1. Bach: e-moll preludium és fuga; 2. Mozart: Asz-dur andante.

7.45 : „Eljössz te is és meggyújtod mécsesemet.” Közvetítés a kerepesiúti temetőből. Vezető Geeső Sándorné. Hangfelvétel.

8.10 : Operaházi zenekar. Vezényel Fridl Frigyes. 1. Brahms: Tragikus nyitány; 2. Schubert: IV. (e-moll) szimfónia (Tragikus); 3. Liszt: Tasso gyászünnepe; 4. Mosonyi Mihály: Gyászhangok Széchenyi halálára; 5. Mikus-Csák István: Elégia; 6. Aggházy Károly: A bujdosók, részlet a „Rákóczi-kantátá”ból.

9.40 : Hírek.

Halottak napjára való tekintettel a rádió a 11 órás idegennyelvű és a 12 órás magyar nyelvű hírszolgálatot kivételével tovább műsort nem ad!

11—11.30 : Hírek német, olasz, angol, francia és eszperantó nyelven.

12.00 : Hírek.

KASSA

11.05 : „Régi síremlékek költészetek.” Cseh Mária előadása.

11.20 : Hanglemezek. Operarészletek.

11.40 : Hírek magyar és szlovák nyelven, műsorismertetés.

12.00—4.15 : Budapest I. műsora.

4.15 : „Ahol elődeink nyugszanak.” Dr. Wick Béla kánonok és Schalkház Lipót beszélgetése Kassa régi temetőiről.

4.45—6.25 : Budapest I. műsora.

6.25 : „A kassai Rozália-temetőben.” Beszél Schalkház Lipót.

7.00—éjjel 12.15 : Budapest I. műsora.

A MAGYAR RÁDIÓ sajtótájékoztató vacsorára hívta meg a budapesti lapok munkatársait. Ezen a tájékoztatón dr. Frigyesy János, a rádió új vezető-igazgatója báró Schell Gyula műsorszerkesztő-igazgatóval együtt rendkívül érdekes ismertetést adott a rádió eddigi munkájáról és jövőbeni céljairól. Az elhangzottakból örömmel állapítottuk meg, hogy a rádió vezetősége állandóan figyelemmel kívánja kísérni a felhangzó jogos kívánságokat és mindent megtesz, hogy a műsor valóban tökéletes legyen. Heti rádióműsorunk alatt ismertetjük ennek a tájékoztatónak a közönséget legjobban érdeklő részeit.

Délibáb

NE SZÓLJ SZÁM,

nem fáj fejem! E közmondás csak kepletes. De tény az, hogy fejfájás, ideges bántalmak, nőgyógyászati stb. idején kitűnő gyógyszer az 1, 3 és 8 osztás dobozokban minden gyógyszerertárban kapható

ALGOCRATINE

K E D D

november 4

BUDAPEST I.

6.40: Ébresztő. Torna.

7.00: Hírek. Közlemények. Éterrend. Hanglemezek. 1. Pazeller: vitéz Pávai Mátyás Sándor-induló (József nádor 2. honvédegyalozred zenekara vez. Seregi Artúr); 2. Magyar gyermekdalok. Összeállította Várhelyi Antal: a) Egyszer volt egy ember; b) Gólya, gólya, gilice; c) Egyszer volt egy kemence; d) Brekeke-nóta (gyermekkar); 3. Beltrami: Reggeli dal, keringő (Leon D'Óro zenekara); 4. Főthy Frici: Eljárom én a templomba (Keve verse, Cselényi József); 5. Decker: Induló (zeneés énekkar); 6. Bixio—Cherubini: Dalkeringő (Myriam Ferretti); 7. Schubert—Berté: Három a kislány, dal (Pataky Kálmán); 8. Kételbey: Pílangók a napsugárban (zongora: Monja Litter); 9. Alvarez: La partida, dal (Tito Schipa); 10. Kleitsch: Utilláz (Schuricke-énekhármass); 11. Gruber: Dal és jödler (Maria Roland); 12. Pörschmann: Harmonikapolka (harmonika: a szerző); 13. a) Ritka rendet vágtam; b) Úrge van a gödörben, népdalok (Kubányi György); 14. Kun Richárd: Vitézi élet, katonanóta, induló egyveleg (József nádor 2. honvédegyalozred zenekara, vez. Seregi Artúr).
8.00: Hírek.

8.20: „A vándor visszanéz.” Irta Molnár Endre.

10.45: „Dtvattudósítás.”

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12.00: Harangszó. Fohász. Himnusz.

12.10: A József nádor 2. honvédegyalozred zenekara. Vezényel Seregi Artúr. 1. Fricsey Richárd: A volt 69. gyalozred jubileumi indulója; 2. Nagypál Béla: Hungárianyitány; 3. vitéz Pál Imréné: Csípkelegyző, keringő; 4. Adorján Sándor: Erdélyi toborzó; 5. Donizetti: Lucrezia Borgia, operarészletek; 6. Seregi Artúr: Régi magyar

táncok; 7. Fuesik: Firenzei induló. Közben

12.40: Hírek.

1.20: Időjelzés, vizállásjelentés.

1.30: Csorba Dezső együzenekara.

2.30: Hírek.

2.45: Műsorismertetés.

3.00: Árfolyamhírek, piaci és élelmiszerárak.

3.20: Szudy Nándorné zongorázik. 1. Schumann—Liszt: Ajánlás; 2. Liszt: E-dur polonaise; 3. Lecuona: Malaguena; 4. Isserlis: Toccata.

3.40: „Mit főzzünk?” Háziasszonyok beszélgetnek.

3.55: Sallak Pál énekel zongorakísérettel. 1. Vaszy Viktor: a) Indul a hajó; b) Tavasz elé; 2. Farkas Ferenc: a) Amiens dala; b) Eszterlánc; 3. Tarnay: a) Harmonia; b) Kinyúlt egy kéz.

4.15: Gyermekdelután. A pályvölgyi cseppkőbarlangban. A rádió gyermekjátékos csoportjának látogatása. Vezető Kilián Zoltán.

4.45: Időjelzés, hírek.

5.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven.

5.15: „Vidéki és délvidéki.” Irta Draskóczy Ede dr.

5.35: „Mindenből egy keveset.” Közvetítés az Ostende-kávéházból. Közreműködik a Rajkózenekar, Sthymmel Miklós tánczenekara és Manuel de Bianco (ének).

6.35: „Dinka néni meg az öccse.” Csathó Kálmán elbeszélése.

Csathó Kálmán

6.35

7.00: Hírek magyar, német és román nyelven.

7.20: „Az új japán miniszterelnök.” Wimpffen Iván báró előadása.

7.50: A Székesfővárosi Zenekar október 10-i hangversenyének közvetítése. Hangfelvétel. Közvetítés a Fővárosi Vigadó nagyterméből. Vezényel Ekitai Ahn. 1. Japán himnusz; 2. Ekitai Ahn: Etenraku, fantázia; 3. Veress Sándor: Szimfónia.

8.10: Közvetítés az Uj Magyar Színházból. „A milliomos.” Vigjáték három felvonásban. Irta Bónyi Adorján. Rendező Csontos Gyula. Szereplők: Függer — Csontos Gyula; Piri — Turay Ida; Béla — Perényi László; Inas — Billicsi Tivadar; Kamilla — Halassy Mariska; Úgyvéd — Földényi László; Ujságíró — Pethes Ferenc; Polgármester — Szentiványi Béla; Közjegyző — Sugár Lajos; Vandrakné — Botond Mária; Törvényszéki altiszt — Kőpeczy-Bodó Lajos; Aktatáskás úr — Losonczy Zoltán. Hangfelvétel. A II. felvonás után

9.40: Hírek.

10.10: „A milliomos” III. felvonásának közvetítése. Hangfelvétel.

10.45: Hinczy László szalonzenekara. Közben

11.00: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

12.00: Hírek.

KASSA

6.40—11.00: Budapest I. műsora.

11.05: „Révay József és a mai természetjárók.” Dernői Klekner Emil előadása.

11.25: Hanglemezek.

11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven, műsorismertetés.

12.00—3.20: Budapest I. műsora.

3.20: Hanglemezek. „Magyar nóták.

3.55—5.15: Budapest I. műsora.

5.15: Hanglemezek.

5.35: „Felvidéki verses irodalomtörténet.” Szigethy Ferenc előadása. A költeményeket Fischer Károly adja elő.

6.10—éjjel 12.15: Budapest I. műsora.

A RÁDIÓ ANYAGI HELYZETÉRŐL sokszor téves adatok kerülnek forgalomba. A vállalatot 400.000 előfizetőig az előfizetési díj 50, ezen felül pedig 20%-a illeti meg. A rádió nyilvános számadásra kötelezett vállalat, amelynek igazgatóságában és felügyelőbizottságában a kereskedelemügyi miniszter úr egy-egy megbízottja is helyet foglal. A magyar rádió nem egy alkalommal kö-

teleztségein messze felül is teljesített szolgáltatásokat, így a lakihegyi nagyadó építkezésére két és félmillió pengőt fordított, ami a kamatokkal együtt majdnem hárommillió kiadást jelentett. A televízió céljaira ugyancsak nagyobb összeget juttatott a rádió, vállalta a rövidhullámú műsoradást és egyéb tekintélyes kiadásokkal járó közérdekű szolgáltatásokat.

SZERDA

november 5

BUDAPEST I.

- 6.40: Ébresztő. Torna.
 7.00: Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemek.
 10.00: Hírek.
 10.20: „Garay János, a költő.” Szentgyörgyi Elvira előadása Garay halálának 90. évfordulóján.
 10.45: „Az olvasás mint szöveg.” Irta Ujlaky Eta.
 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
 12.00: Harangszó. Fohász. Himnusz.
 12.10: Beszkárt-zenekar. Vezényel Müller Károly. 1. Horváth István: Névtelen hősök, induló; 2. Suppé: Bocaccio, nyitány; 3. Müller Károly: Svit; 4. Moniuszko: Halka, balettzene; 5. Kálmán Imre: Tatárjárás, operettrészetek; 6. Pécsi József: Hangverseny-induló. Közben
 12.40: Hírek.
 1.20: Időjelzés, vizállásjelentés.
 1.30: Weidinger Ede szalonzenekara. 1. Metra: Spanyol keringő; 2. Losonezi Lajos: Szerená; 3. Waldteufel: Kétten egyedül, keringő; 4. Schirrmann: A két gitár; 5. Bosc: Moharózsá; 6. Radics Béla: Titánia-keringő; 7. Máté István: Lombhullás; 8. Love: Régi dal; 9. Perényi Géza: Csikósnotha; 10. Bece: Valomás; 11. Dieker: Hamupipóke nászmenete.
 2.30: Hírek.
 2.45: Műsorismertetés.
 3.00: Arfolyamhírek, piaci és élelmiszerárak.
 3.20: Szórakoztató zene. Hangfelvétel. Játssza a rádiózene-

kar Bertha István vezénylésével. 1. Ponchielli: A jegyesek, nyitány; 2. Cuneo: Mikor az álom elszáll. Mussolininak ajánlva; 3. Fabiani: Velence, induló; 4. Paksy József: Szerelmi keringő; 5. Gershwin: A férfi, kit szeretek; 6. Künneke: Blues; 7. Youmans: No no Nanette, operettegyveleg; 8. Künneke: Boston; 9. Gebhardt Rio: Sakk-matt, fox; 10. Pécsi József: Piccadorok felvonulása, induló.
 4.15: Diáklőra. „Mit csinálnak Münchenbergben?” Irta Fazekas István.
 4.45: Időjelzés, hírek.
 5.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven.
 5.15: Fűrné Bartha Erzsébet magyar nótákat énekel, kíséri Vidák József cigányzenekara. Dalok: Szomorúan szól a magyar nőta; Fráter Béla: A fonóban szól a nőta; Balázs Árpád: Valakinek muzsikálnak (Antal Iván verse); Csitt csak rózsám (népdal Herodekné átiratában); Hubert Gyula: Aldd meg Isten a hegedűt (Herodekné verse); Kurucz János: A Grand Caffé-

ban (Szaboleska verse); Hubert Sándor: Vigan vannak, vigan; Kéler Béla: Csendül a nóta (Adorján Sándor verse).
 5.35: „Séta a Gyilkos-tó körül.” Orsy Attila dr. előadása.
 6.20: Honvédműsor.
 7.00: Hírek magyar, német és román nyelven.
 7.20: Szép magyar novella. „A kollega.” Tolnai Lajos elbeszélése.
 7.40: Puccini-est.
 9.40: Hírek, löversenyeredmények.
 10.10: Rádiózenekar. 1. Ákom Lajos: Szól már a banda, induló; 2. Suppé: Pajkos diákok, nyitány; 3. Farkas Ferenc: Asztali zene; 4. Aucliffe: A boldogság éje, keringő; 5. Gebhardt Rio: Tánclenda; 6. Meescki Rudolf: Foxtrott; 7. Kemény Egon: Ma éjjel úgy zokog a gitárom, tangó; 8. Kreuder-Rixner: Filmdal-egyveleg.
 11.00: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
 11.25: Táncelemezek.
 12.00: Hírek.

KASSA

6.40—11.00: Budapest I. műsora.
 11.05: „Szegedi művészvilág.” Dr. Vasváry Rezsőné előadása.
 11.20: Hanglemek.
 11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven, műsorismertetés.
 12.00—3.20: Budapest I. műsora.
 3.20: „Hernádi halászk.” Hegyaljai Kiss Géza dr. előadása.
 3.50: Táncelemezek.
 4.15—5.15: Budapest I. műsora.
 5.15: „Eperjes a magyar multban.” Peterffy József dr. előadása.
 5.40: F. Hercsuth Ilona zongorázik. 1. Leonardo Vinci: Largo. 2. Beethoven: Szonata. 22. mű.
 6.05: „Honvédek a haremzón.” Sziklay László dr. előadása.
 6.20—éjjel 12.15: Budapest I. műsora.

Weidinger Ede

1.30

ZENEI TERVEK. Ádám Jenő, aki tavaly nagy sikerrel tartotta meg a „Skálától a szimfóniáig” címmel előadásait egy zenemű felépítésének minden fázisáról, az idén a „Magyar zene útja” címmel tart előadásorozatot a magyar zene fejlődéséről. A mai magyar szerzőknek is havonta alkalmat ad a rádió új szerzeményeik bemutatására. Világszerte most ünnepelik Mozart halálának 150 éves évfordulóját. A német rádió egyedülálló érdekességű hangversenysorozatából négy közvetítést kapunk. Dohnányi zenekari kísérettel fogja a rádióban eljátszani Mozart zongoraversenyét. Kodály Zoltán a magyar népzene elemeiről fog előadásorozatot tartani. A Filharmoniai Társaság hangversenyét ugyancsak közvetíti a rádió és korlátolt műsorlehetőségei keretében szerepelteti a

jövőben az énekkarokat is. Nem hanyagolja el a rádió a szórakoztató zenét sem, sőt igyekszik minél több helyet biztosítani számára. A felemelt létszámú rádiózenekar ennek a célnak szolgálatában áll. A könnyű zenei műsort tartják az operettek, operettkeresztmetszetek és a korfeszítő zenei egyvelegek. Új műfajt jelentenek az egyórás időtartamú rádióoperettek. Jut hely a műsorban a magyar filmzenének és a szoniorodalomnak is és a jövőben ízelítők kapunk bemutatásra kerülő külföldi sikerfilmek zenéjéből. Változatlanul ápolja a rádió a magyar nóták kultuszát cigányzenei előadásban. A jövőben ezek a zenekarok legalább ötven százalékban olyan magyar nótákat játszanak, amelyeknek ma már szinte klasszikus patinájuk van.

Délibáb

CSÜTÖRTÖK

november 6

BUDAPEST I.

- 6.40: Ébresztő. Torna.
 7.00: Hírek. Közlemények. Éterrend. Hanglemezek. 1. Hadfy Hermann—Evva Ernő: Híradó-csapatinduló (a 101. honvédtáborvezetőség legénységi énekára és a Mária Terézia 1. honvédszállóvezetőség zenekara, vez. Pongrácz Géza); 2. Baynes: Destiné, keringő (Noel Fomora zenekara); 3. Cseleakodalmom, japán gyermekdal (gyermekkar); 4. Esperon: Mexikói dal (Rosita Serrano); 5. Muehler—Fischer: A pince mélyén, dal (Ivar Andresen); 6. Lehár: Mosoly országa, kettős (Franco Lary és Rosetta Ferlito); 7. Friml: Jazz egyveleg (zongora: Charlie Kunz); 9. Messenger: Fortunio, dal a szürke házról (Georges Thill); 9. Blanc—Bravetta: Indulodal (katonazenekar éneke); 10. Buday Dénes: Elindultam hazafelé (Váraljai verse, Mindszenti István); 11. a) Fráter Loránd: Gyertek ide, darutollas legények; b) Csárdás (Farkas Jenő zenekara); 12. Huszka—Szilágyi: Van az úgy kérem, angol keringő (Angyal-Nagy Gyula); 13. Bos: Francia dal (Lucienne Boyer); 14. Kraul Antal: Battenberg-induló (Mária Terézia 1. honvédszállóvezetőség zenekara, vez. Pongrácz Géza).
 10.00: Hírek.
 10.20: „Házasszony a magyar föld terményei között.” Az őszi élelmiszer. Leisen Erzsébet dr. népélelmiszeri tanulmányából átdolgozta és előadja Bán Józsefné.
 10.45: „Külföldi híradó.” Felolvasás.
 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
 12.00: Harangszó. Fohász. Himnusz.
 12.10: Surányi Rudi cigányzenekara. Közben.
 12.40: Hírek.
 1.20: Időjelzés, vízállásjelentés.
 1.30: Országos Postászenekar. Vezényel Eördögh János.
 2.30: Hírek.
 2.45: Műsorismertetés.
 3.00: Arfolyanhírek, piaci és élelmiszerárak.

- 3.20: Hanglemezek. 1. Verdi: Otello, énekari részlet az I. felvételből (milánói Scala ének-és zenekara); 2. Gounod: Szerenád (ének: Rogacsy-Székely); 3. Boelman: Szimfonikus változatok (gordonka: Maurice Maréchal); 4. Wagner: Fájdalmak (Frida Leider); 5. Chopin: Nocturne (gitár: Luise Walker); 6. Duparc: Phidylé, dal (Charles Panzera); 7. Hubay: Bölcsődal (hegedű: a szerző); 8. Richard Strauss: Szabadulás, dal (Anday Piroska); 9. Rosse: A velencei kalmár, szvit (John Barbirolli zenekara).
 4.15: Ruszín hallgatónak. „Poloninák visszhangja.” Irta Busesák Dimítrij (felolvasás); 2. Eugen Stepat ruszín népdalokat játszik harmonikán.
 4.45: Időjelzés, hírek.
 5.00: Hírek szlovák és ruszín nyelven.
 5.15: „Lőtenyésztési rádiótanfolyam.” I. rész: Tenyészallatok: mének, kancák kiválasztása, törzskönyve, istállója.
 5.45: „Sétahangverseny Hamburgban.” A németbirodalmi rádió műsorából. Hangfelvétel.
 6.15: „Csak a zongorá tudja.” Szombathy Viktor elbeszélése.
 6.40: Beethoven: f-moll szonáta (zongora: Frédéric Lamond), Hangleméz.
 7.00: Hírek magyar, német és román nyelven.
 7.20: Rádiózenekar. Közreműködik Madaras Gizella (fűtty). Vezényel Bertha István. — 1. Losonezy Dezső: Kis nyitány; 2. Grouya: Tangó (Madaras); 3. Clemmer: Keringő; 4. Kücken: Változatok (Madaras); 5. Ranzato: Cigány-

Szombathy Viktor
6.15

- tányán; 6. Lehár: Intermezzo a „Kék mazur” c. operettből (Madaras); 7. Kochmann: Balett (patkányok, fox); 8. Bixio: Tied a szívem, dal (Madaras); 9. Stefanini Imre: Estrellita, tangó; 10. Bemberg: Nimfák és faunok (Madaras); 11. Polgár Tibor: Megy a gőzös; 12. Boulanger: Max és Móric, humoreszk; 13. Youmans: No no Nette, egyveleg.
 8.25: Külügyi negyedóra.
 8.40: „Liszt zongorája körül.” A romantika zenéje és költészet. Összeállította Szávai Nándor dr. Közreműködik Makai Margit, Uray Tivadar és Faragó György (zongora).
 9.40: Hírek. Lőversenyredmények.
 10.15: A Mária Terézia 1. honvédszállóvezetőség zenekara. Vezényel Pongrácz Géza.
 11.00: Hírek német, olasz, angol, francia és eszperantó nyelven.
 11.30: Farkas Jenő cigányzenekara muzsikál. Mindszenti István énekel. Dalok: Simonffy: Hegedülnek, szépen muzsikálnak; Asztalos Imre: Hajnalodik; Dankó—Lévay: Lemondás; Doppler: Bujdosik a kedves rózsám; Dóczy: Nádfedeles tanyám; Morvay—Dulácskáné: Valahol egy; Nem ver meg, népdal; Farkas Jenő: Jaj ez a nagy szerelem; Kapitány úr sejt, haj, népdal.
 12.00: Hírek.

KASSA

- 6.40—11.00: Budapest I. műsora.
 11.05: Szlovák hallgatónak. „Bulgária, a rózsák és a dohány hazája.” Krivy János előadása.
 11.20: Hanglemezek. Filmdalok és jazz-számok.
 11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven. műsorismertetés.
 12.00—5.45: Budapest I. műsora.
 5.45: „A családi élet hagyományai a Boldva völgyében.” Bakó Ferenc előadása.
 6.10: A Kassai Szalonzenekar műsora. 1. Giovanni Brusso: Hollandi képek, szvit. 2. Oscar Nedbal: Valse triste. 3. Rust: Északi románc. 4. Jones Sydney: Gesák, egyveleg. 5. Fucsik: Dunai legendák, keringő. 6. Vidák Józsa: Magyar hegedűpolka.
 7.00—éjjel 12.15: Budapest I. műsora.

HOGY MŰKÖDIK A RÁDIO HIR-OSZTÁLYA? 1938-ig két szerkesztő foglalkozott a rádió híreinek összeállításával. Ma a felszaporodott munkát a vezető szerkesztő, hat szerkesztő, kilenc idegennyelvű fordító és hat gépiró látja el. 1938-ig Budapest I. öt ízben adott híreket, Budapest II. egy ízben naponta. Ma Budapest I. nyolcszor, Budapest II., amikor működik, magyar nyelven egyszer ad híreket naponta. 1938-ig az ide-

gennyelvű hírek mellékes szerepet játszottak. Ma németül, szlovákul, ruszínul és románul adunk híreket a hazai nemzetiségek számára és naponta németül, angolul, olaszul és franciául a külföld tájékoztatására. Ezekhez járul hetenként kétszer az eszperantó híradás. Mind e nyelveken felül a rövidhullámon Dél-Amerikának spanyol híradást is adunk.

PÉNTEK

november 7

BUDAPEST I.

6.40: Ébresztő. Torna.
 7.00: Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek. 1. Vitéz Major István: Szentelt föld, induló (Pátria férfiak és a Folyamerek zenekara, vez. ifj. Fricsov Richárd); 2. Corbin—Lützow: Santiago, keringő (Polidor-zenekar); 3. a) Alma a fa alatt; b) Sámliit tesz, csárdások (Farkas Jenő cigányzenekara); 4. Niel: Szép a katonacélt, induló (német katonazenekarokkal); 5. Ponca—Amberg: Estrellita, dal (Erna Sack); 6. Siede: Pátvöl és csipke, balettszvitével (Walter Klische zenekara); 7. Millöcker: Koldusdiák, dal (Leo Schützendorf); 8. Josilomo: Harangok templomában, pekingi tanulmány (orgona: Erwin Christoph); 9. Brühne—Willy: Filmadal (Myriam Ferretti); 10. Mindenki nek valamit, egyveleg (Hilden Arnoldt zenekara); 11. Redi—Bertini: Kis Butterfly, filmadal (Carlo Buti); 12. Dóczy: Mandulafa; Ha megúntál (Magyar Imre cigányzenekara); 13. Szöllösi Ferenc: Rendőrszemenetinduló (Rendőrszenekar, vez. Szöllösi Ferenc).
 10.00: Hírek.
 10.20: „Az utolsó vitorláshajók.” Irta Matolay Tibor.
 10.45: „Mit kell tudnunk az angolkórról.” Irta Waltner Károly dr. egyetemi rendkívüli tanár. Felolvasás.
 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
 12.00: Harangszó. Fohász. Hinnusz.
 12.10: Paul Lincke művel. Rádiózenekar. Vezényel Bertha István. 1. Humoros induló; 2. Nakiri lakodalma, nyitány; 3. Nászkerülő; 4. Tengerpartján; 5. Induló; 6. Hanako, japán intermezzo; 7. Népdal; 8. Porcelánbabák; 9. Revünyitány. Közben
 12.40: Hírek.
 1.20: Időjelzés, vizállásjelentés.
 1.30: A Honvéd Gépkocsiszer-tár Lovászegyesületének Zenekara. Vezényel Fogarassy József. 1. Balfé: Cigánynő, nyi-

lány; 2. Lehár: Luxemburg grófia, keringő; 3. Schubert—Berté: Három a kislány, egyveleg; 4. Leopold: Hungária, ábránd; 5. Capek József: Fekete szem, induló.
 2.30: Hírek.
 2.45: Műsorismertetés.
 3.00: Arfolyambírek, placi és élelmiszerárak.

3.20: Nagy Ilona mélyhegedűn játszik, zongorán kíséri vitéz Pongrácz István. 1. Biber: c-moll szonáta; 2. Liszt: Consolation; 3. Hubay: Nap-sugár; 4. Reger: a) Melódia; b) Humoreszk.

3.40: „Mit főzzünk?” Háziaszonyok beszélgetnek.
 3.55: Solt Etel énekel zongorakísérettel. 1. Schubert: A muzsikához; 2. Franz: Eljött a párom; 3. Brahms: Kárba-vesztett szerenád; 4. Loewe: Titkon jó a csók; 5. Huszka: Őszi nap; 6. Hubay: Szeretném ilthagyni; 7. Noseda: Bűösü; 8. Noseda: Este és reggel; 9. Hlatky Endre: En ismerek egy palotát (Melha Armandné verse).

4.20: Diáktélora. „Őseink nemzeti madara.” Irta Szilády Zoltán dr. egyetemi magántanár. Felolvasás.

4.45: Időjelzés, hírek.
 5.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven.

5.15: Táncelemezek.
 5.45: „Két hajnal.” Kárpáti Aurél elbeszélése.

6.10: Horti Lajos szüreti nótákat énekel, kíséri Sára Ele-mér cigányzenekara. Dalok: Dóczy József: Megérett a piros szőlő; Megsavanyult már az új bor; Ne töltsétek, népdalok; Nádor József: Szüretelnék a tokaí Hegyalján;

Góbbi Hilda

3.15

népdalok: Bor, bor, magyar bor; Három hordó borom van; Lőre, lőre, móri lőre; Csipkés a szőlő levele; Elmentem én a szőlőbe; Kondor Ernő: Egy, kettő, három, négy, öt, hat, hét...; A csornai szőlőhegyen, népdal.

7.00: Hírek magyar, német és román nyelven.

7.20: Sportközlemények.

7.30: Ifj. Jáhu Antal és Hidassi Éva tangóharmonikakettőse.

7.45: Rádió a rádióról.

7.55: Hanglemezek Géczy

Barnabás zenekarának műsorából. 1. Mozart: Bölcsődal; 2. Sarasate: Cigányosan; 3. Kötscher: Pizzicato, tangó; 4. Lincke: Szerelmi keringő; 5. Rixner: Fickó, gyorspolka.

8.15: Babits-émlékest. Bevezeti Szabó Lőrinc. Közreműködik Abonyi Géza, Góbbi Hilda, Lehotay Arpád, Medgyaszay Vilma, Simonffy Margit és Szendrő József.

9.40: Hírek.

10.10: Finn szerzők művel. Közvetítés a budapesti finn követéség palotájából. Aarne Wuorimaa finn követ és meghatalmazott miniszter november 6-1 estélyen készített hangfelvételt. Közreműködik Dohnányi Ernő, Zathureczky Ede, Kerpely Jenő, Warga Livia, Ferencsik János, Koréh Endre, Anda Géza és a Nemzeti Bank férfikara Péter József vezénnyelésével.

11.00: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

11.25: Kiss Ferenc szalonzenekara játszik.

12.00: Hírek.

KASSA

6.40—11.00: Budapest I. műsora.
 11.05: „Debreceeni krónika.” Vasváry Edit előadása.
 11.20: Hanglemezek.
 11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven, műsorismertetés.
 12.00—3.20: Budapest I. műsora.
 3.20: Szlovák hallgatónak: „Hviezdoslav Országh Pál emlékezete halálának 20-ik évfordulóján.” Vartovszky Emil előadása.
 3.35: Szórakoztató hanglemezek.
 4.20—5.15: Budapest I. műsora.
 5.15: „Somogyi népművészet gómböri szemmel.” Nyiresi Tichy Kálmán előadása.
 5.40: Táncelemezek.
 6.10—éjjel 12.15: Budapest I. műsora.

A 705.000 ELŐFIZETŐ kereken kétfélmillió hallgatót jelent a magyar rádiónál. E hatalmas tábor szempontjait és igényeit minden körülmények között figyelembe kell venni. Az utóbbi időben a zene a prózai számokkal szemben kissé háttérbe szorult, a rádió új műsorterveiben a helyes arányt már helyreállították.

Délibáb

Szombaton, vasár- és ünnepnapokon főként szórakoztató műsort ad a Studió.

K. HALÁSZ GYULA, a kitűnő író, a rádió közismert előadója lett a Studió sajtóosztályának vezetője. Biztosak vagyunk abban, hogy mint sajtóelőadó is kitűnő munkát fog végezni és mindenképpen hasznára lesz a rádió és a sajtó közötti kapcsolatok megerősítésének.

SZOMBAT

november 8

BUDAPEST I.

6.40: Ébresztő. Torná.
7.00: Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek.
10.00: Hírek.
10.20: „A magyar nép katonadalai.” Irta Fonyad Ernő. Felolvasás.
10.45: „Mit nézzünk meg?” Az avar ijákat a Nemzeti Múzeumban. Ismertetni Kovrig Ilona dr. Felolvasás.
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00: Harangszó. Fohász. Himnusz.
12.10: Melles Béla-zenekar. Vezényel Vincze Ottó. 1. Kéler Béla: Csokonai, nyitány; 2. Csajkovszkij: Pique Dame, ábránd; 3. Moszkovszkij: Spanyol táncok; 4. Kiss-Angyal Ernő: Cigánygróf, egyveleg; 5. Crowald Ernő: Magyar táncok. Közben.
12.40: Hírek.
1.20: Időjelzés, vízállásjelentés.
1.30: Hanglemezek.
2.30: Hírek.
2.45: Műsorismertetés.
3.00: Árfolyamhírek, piaci és élelmiszerárak.
3.20: Bura Sándor cigányzenekara.
4.10: Ifjúsági rádió. „Mindenkét érhet baleset.” Dalos-zenés játék. Szövegét írta Mikó Vilma, zenéjét szerelte viski Igyártó Zoltán. Vezeti Kilián Zoltán. Előadják a gyermekszereplők.
4.45: Időjelzés, hírek.
5.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven.
5.15: Rádióposta.
5.40: A Volly-együttes. Nép-dalok.
6.05: „Az elektromosság tanának úttörője.” Sztrókay Kálmán előadása Faraday születésének 150. évfordulója alkalmából.

6.20: Malesiner Béla jazz-hármasa.

6.40: „Kisütött a nap.” Farkas Zoltán előadása.

7.00: Hírek magyar, német és román nyelven.

7.20: „Egy nóta vlszontagságai.”

Hangjáték. Irta Köpeczi-Boócz Lajos. Zenéjét szerzette Kiszely Gyula. Rendező A. Balogh Pál. Az összekötő verseket elmondja Semyei Vera. Hangfelvétel. Személyek: Teca — Vándory Margit; Peti — Horti Lajos; Piroska — Zádor Gyöngyi; Akos — Hámory Imre. A többi szerepeket játsszák: Antók Ferenc, Baksa Soós László, Garamszeghy Sándor, Halasi Marika, Havel Éva, Hoykó Ferenc, Hosszu Zoltán, Kézdy Kovács Antal, Rác Valt, Szabó Miklós, Veszely Pál.

8.00: „Innen-onnan.” Hangfelvétel.

8.35: MOVE Szépművészek magyar estje. Közvetítés az egyesület székházának díszterméből. Megnyitó beszédet mond Szedes János országgyűlési képviselő, a MOVE országos elnöke. 1. Uray Margit: Régi népdalátiratok (Uray Margit feldolgozásai); 2. Orbán Sándor: — a) Pete Lajos: Páros csillag az ég alján; b) Erdő mélyén kakukmadár; c) Alacsony házfüstös kémény, népdalok. Zongorán

kísér Torday-Borbély Pál; 3. Baksa Kató — népdalok; a) Megyen már a hajnalesillag; b) Tiszán innen, Dunán túl; c) Házunk előtt kedves idénym. Zongorán kísér Kály Mária; 4. a) Sinka István: Sárház tövén sár a padka; b) Gyöni Géza: Magyar asszony írja. Előadja Török Gizella; 5. Albert Ferenc — a) Albert Ferenc: Római emlék; b) Hubay: Csárdajelenet (Maros vize). Zongorán kísér Kály Mária; 6. Szabó Honka — a) Erkel: Hunyadi László, Gara Mária áriája; b) Hubay: Cremonai hegedűs, madárdal. Zongorán kísér Aigner Pál dr.; 7. Sárdy János — a) Liszt: A lellem mint rózsza; b) Kodály: Áru madár; c) Kodály: Toborzó dal. Zongorán kísér Aigner Pál dr.

9.40: Hírek.

10.10: Else Blatt zongorázik a magyar-német művészesere keretében. 1. Beethoven: g-moll fantázia (Op. 77.); 2. Reger: Három intermezzo; 3. Kurt Rasch: Toccatia.

10.40: Sovinszky László szalonzene-kara játszik. Giuseppe Moretti énekel és Rác Zsolt cigányzenekara muzsikál.

Közben
11.00: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
12.00: Hírek.

KASSA

6.40—11.00: Budapest I. műsora.
11.05: „Új kulturális egyesületek Kárpátalján.” Szénássy Barna dr. előadása.
11.20: Hanglemezek.
11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven, műsorismertetés.
12.00—3.20: Budapest I. műsora.
3.20: A 21. honvédegyaloezred zenekarának műsora, vezényel Hadányi Antal.
4.10—6.05: Budapest I. műsora.
6.05: Dr. Kéthelyi Sándorné és Urbán István magyar nótákat énekel, Illés Józsa és cigányzenekara muzsikál.
7.00—éjjel 12.15: Budapest I. műsora.

Rác Valt
(Manninger felb.)

7.20

RÖVIDHULLÁM. A rövidhullámú műsorszolgáltatás fontossága és jelentősége állandóan emelkedik. A rádió ezen a téren is minden tőle telhetőt megtesz, hogy a külföldet az igazságnak megfelelően tájékoztassa minden magyarvonatkozású ügyről. Néhány adat a magyar rövidhullámú adás fejlődésének megvilágítására: 1939-ben heti 7 óra Észak-Amerikának és heti egy óra műsor a Táv-Keletnek. 1940-ben rendszeresítették északamerikai adásunkon kívül a dél-amerikai irányított adást egy óra harminc perc időtartammal, ugyanakkor a Táv-Kelet felé irányított adást megszüntették, mert ez célravezetőnek nem látszott. Ez év november 2-án úgy a Dél-Amerikának, mint Észak-Amerikának

irányított rövidhullámú adást egy-egy félórával meghosszabbítják. A rádió rövidhullámadásainak keretében híreket ad Dél-Amerikának naponta magyar és spanyol nyelven, Észak-Amerikának naponta magyar, angol, szlovák és ruszin nyelven, továbbá hetenként kétszer eszperantó nyelven. A napi híreken kívül politikai hírosszefoglalót adunk hetenként kétszer, állandó rovat a rádió postája magyar nyelven és ugyancsak hazai nyelven „Heti híradó az Óhazából” című műsorszám. Helyet kapnak a Magyarok Világszövetségének heti közleményei és ezeken kívül Észak-Amerika ruszin nyelvű és szlováknyelvű lapszemlét kap esetenként.

ál; 3.
ok; a)
esillag;
n túl;
es ides-
r Kály
stván;
ka; b)
asszony
szella;
Albert
k; b)
(Maros
Kály
nka —
László,
Hubay;
dárdal.
Pál dr.;
Liszt;
a; b)
ár; c)
l. Zon-
dr.

orázik a
észesere
thoven:
7.); 2.
rmezzo;
ita.
szalon-
Giuseppe
z József
ál.

z. angol

műsora.
egyesüle-
Szénássy

szlovák
és.
műsora.
ologezred
vezényel

műsora.
dorné és
nótákat
cigány-

st I. mű-

gy-egy
lió rö-
üreket
yar és
ak na-
ruszín
er esz-
kívül
heten-
ó pos-
hazai
" című
gyarok
yei és
ruszín
ét kap

libáb

A. M. N. MŰZEM
NYILVÁNOSZTÁLYA

Kozma
Károly

Csodájára jár

a falu apraja-nagyja Kovácsék új rádió-
jának. Most hozták a Magyar Divat-
csarnokból ezt az ördögös masinát s
reggeltől-éjfélig olyan finom muzsikát ad,
hogy csak győzze az emberfia hallgatni.
De meg is nőtt ám Kovácsék becsülete:
mindenki megsüvege!

...Csak azért mondtuk el, hogy ha Ön-
nek is kedve kerekedne a rádióvételhez,
vagy régi készülékét szeretné áteserélni:
nálunk az összes idej márkás gépeket
megkaphatja, kedvező fizetési feltételek
mellett.

Magyar Divatcsarnok

BUDAPEST, VII. RÁKÓCZI-ÚT 70-76

Délibáb

IRTA: FERTSEK FERENC

Állt a hatalmas íróasztal előtt — behemót darab, csaknem ráfekszik az egész szobara — s arra gondolt: mikor lesz neki is ilyen asztala? Diójából... jó széles... kényelmes... milyen jól lehetne dolgozni mellette — de a főnök felütötte a fejét az íratokból s akkor megrezzent. Erről itt meg is feledkezett. Ez is itt van? Csak az asztalt bámulta, persze.

— Mondja, kérem, tud maga magyarul?

Cseppnyi mosolyt mázolt el az arcán, belülről fakadó, titkos kis mosolyt, azután képét közbübsre kendőzve, mondta:

— Azt hiszem, igen.

A puffadt arc gödrében megcsillant a pápaszem.

— Gondolja, hogy helyesírást is?

A kis mosoly megint csak feltornáztta magát a képére, de elparancsolta onnan józanul s jelelt:

— Nem értem — dadogta — nem értem, melyik részt tetszik...

— Nézze meg jobban. Miesoda pongyola, komázó modor ez hivatalos iratban: „azzal az észrevétellel jelentem, hogy” — ahelyett, hogy írná, amint illik: „a mai jelentésem kapcsán vagyok bátor alázatos tisztelettel fellejteszteni” — mit gondol maga, kiesoda az államtitkár? A pajtása, akivel csak úgy komázhat, mi?

Erre mit mondjon? Mit mondhat ennek itt?

— Én... főnök úr, kérem... én mindig gondoltam, meg kellene már egyszer reformálni ezt a nyakatekert, szörnyű hivatalos stílust és igyekeztem is, amennyire csak lehetett...

— Maga ne reformáljon semmit! Inkább tanuljon! Maguk, fiatalok, azt hiszik, mindenki behódol a ködös, gőzös elméleteiknek. Legyen szerényebb, fiatalember. És jegyezze meg: reformokról csak az beszélhet, aki tud. Na. És most küldje be hozzám György doktort. Az ért a legjobban ezekhez a dolgokhoz.

Sápadtan ment Györggyért.

— Doktor úr... — mondta s hallotta a cím pakfonesengését.

— Mit jelent, hogy ez itt doktor? — ült le aztán a kopott íróasztal mellé. — És mit jelent, hogy az a másik abban a székben ül?

Fülszerűen ide-oda rakosgatta az asztalán heverő holmikat.

— Semmit, éppen semmit! Attól még mind a kettő lökjillő lehet. — nyugtatta magát.

— Horváth úr! Horváth úr! — mintha legalább is véres kardot hurecolnának körül, fontoskodva szállt szobáról-szobára: — Horváth úr!

Ez neki szól.

Fülemelkedett. Pókos lábbal vonszolta magát három szoba keresztlüzében s megint ott állt a terpeszkedő íróasztal előtt. A kövér György kolléga hanyagul lámaszkodott az asztalnak.

A karosszékéből kenetes szavak verték képen.

— Sülyt helyezek rá — hallotta, — hogy fiatalabb munkatársaim is elsajátítsák mindazt a készséget, amivel a képzeltebb kollégák rendelkeznek. Ezentúl mielőtt hozzám benyújtaná, György doktor úrnak mutassa meg a fogalmazványait.

Megint meghajolt kissé sután, mert belső szózatra figyelt: ha megül valaki, ne üsd vissza, tartsd oda a másik orcáját is...

Fantasza volt, nem más. Az ilyen, akiből hiányzik az emberi méltóság tudata, rabszolgának való, kulinak, csakugyan.

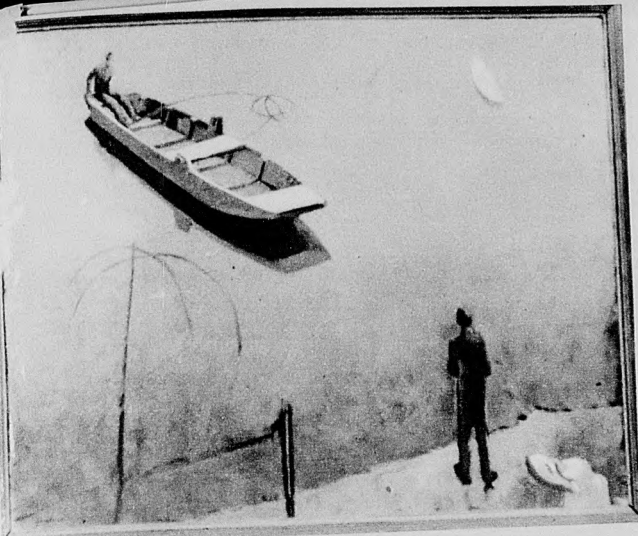
— Majd elhallgaltok! — gondolta, ahogy megcsúfolt írásán pepecselgetett. — Nagyon néztek li még! Majd akkor!

Majd akkor: ez volt a titok. Mint Sámsonnak a hajzatában, ereje ebben rejtett, ez volt a bot, amelyre támaszkodhatott az előljáró reménység, aki néha visszafordította rá mosolygó orcáját.

Majd, ha kiderül egyszer, hogy Horváth Jenő, a tehetséges fiatal író s a nagysikerű új darab szerzője ugyanaz a Horváth Jenő: a kopott íróasztalhoz láncolt szürke és hallgató gályarab... ugyanaz... majd akkor!

Majd akkor: már előre kóstolgatta, hogy lesz s mint.

O, nincs édeesebb az elégtételnél!

Faddi Förstner Dénes: Halászat

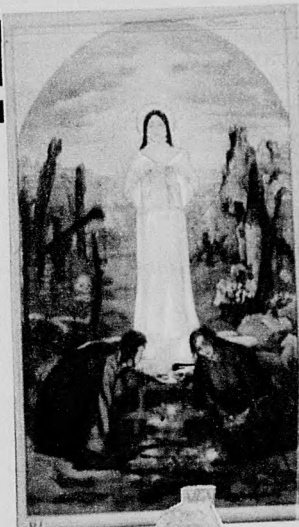
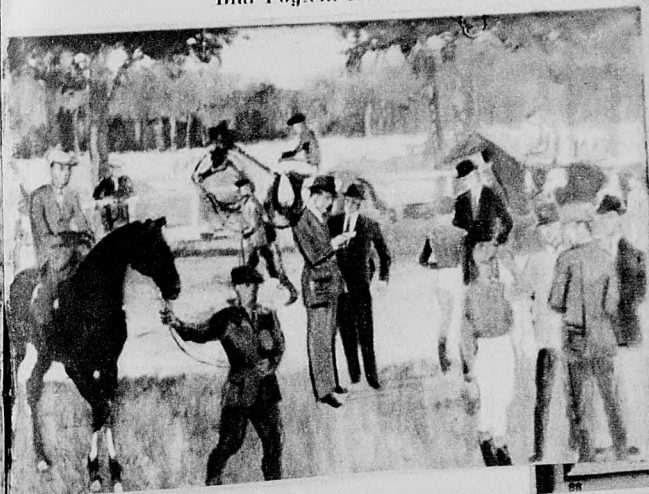

Illyefalvi Lőte Éva: Pihenő

Kiállítások

Már most az évad elején is megállapítható, hogy nyugodt hang uralkodik a magyar képzőművészetben. Az elmúlt évek tapasztalata jóslatnál is elbízhatóbb megállapítássá teszi azt az észrevételt, mely mostanában minden kulturális ténykedésre egyaránt vonatkozik. Kiesit mintha tartalékokból élhének szellemi téren is, beosztással dolgoznak az frók, festők és zenészek, számítás szerint, több megokolással, körültekintően, meggondoltan. A kezdeményezés helyett a betakarítás éve ezek, amikor az eredményeket foglalják össze a mesterek s nem próbálkoznak új eljárásokkal, a bevált módszereket használják az alkalmoszerűek helyett. Biztonságosabb kész utakon járni, mint újakat törni, s e korfordulón nagyon is szükség van a biztos lélekre. Érthető, hogy a művészet ily körülmények között megőrző, védelmi magatartást vett föl s ingathatatlan belső meggyőződésre épít.

Biai Föglein István: Mázsátó

Feszty Mária:
Árpádházi
Boldog Margit

Illyefalvi
Lőte Éva:
Anyá

Aztán ebéd nélkül elholt a darab próbájára, estig ott izzott, gyötrődött, kétségbeesett és felmagaszosult s elfelejtett és megbocsátott mindent.

A színháznál a vállára ütöttek: kirobbanó siker lesz, meglátja! Különbösen el is várják magától. Meg: Horváth Jenőtől várnak ám valamit!

Hízeneket mondtak. És még sok mindenfélét.
Feltúrta a gallériát, dohányfüsttel csillított éhségét újabb cigarettával altatta el s befelé kuncogott, ahogy hazatáplált.

— Fogalmuk sincs! Fogalmuk sincs róla, hogy Horváth Jenő és én . . . fogalmuk sincs róla! Mert soha, sohasem beszélt erről senkivel a hivatalban; a gyöngyököt minek szórta volna a sertések elé?

S megint csak elképzelte, mint annyiszor már, hogy is lesz majd akkor . . .

Réggel — a nagy premier után. — Gáspár bácsi földig hajolva fogadja az előszobában: méltóztassék csak — s elkapja a kabátját, lesegíti és bámul rá, csodálkozva bámulja. A szobákban senki. Hová lettek a kollégák? Gáspár bácsi begurul vigyorogva: a főnök úr kéreti a nagyságos urat — persze, így lesz. Megigazítja a nyakkendőjét s elsőzben elfogulatlanul, ruganyos léptekkel tart a párnázott ajtó felé. Benny. Éljenzés fogadja. Igen, jól sejtette: a kollégák karéjában, ünneptélyesen s neki a középre kell állania. Minden arcon mosoly, mindenki örömmel lekintrá. A főnök beszél. Kedves barátom, mindig tudtam, hogy te — mondja tegezve . . . Így lesz, egészen biztosan. Nem is kell írni fantázia hozzá, az egész önmagából folyik.

A főpróbán már eldől a darab sorsa. Az igazgató karonfogta s bevitte a szobájába. A másik darabját is lekötölte.

Este állt a függöny mögött, vadonatúj frakkban és lakkcipőben — szerző, akit mutogatni kellene, mondták körülötte, mert nem izzott esőppel sem, bizakodó volt és derűs — és kikémlelt a kis lyukon. Láttá az anyját a páholyban, szokatlan ünnepi hajbiselettel s a kis húgát kipi-rulltan, mégis riadtan. A szívük ijedt dobogását idáig hallotta. Láttá a zsúfolt házat — mindenképpen szép ház — bölintott valaki hozzászólt, érezte a színpad felé áramló várakozást — ő, az ilyet érezni lehet messziről, úgy felesap ez, akár a jeges közönség s felsóhajtott: ha ezt látnátok! Akkor is ezt mondta, mikor látésőnek keresztültűzében s a taps eragadattól lármáiban boldogan és mosolyogva hajlongott a függöny előtt, huszadszor tán? Nem számolta, mindegy; akkor is ezt gondolta: ha látnátok most! S a banketten is, ahová más színházbeliek is eljöttek s a kedvét keresték; ragyogó nők mellett ült s akkor is arra gondolt: ha látnátok!

Réggel jókor ébredt — alig aludt valamit — s lerohant az újságokért. Nyatáiban hozta fel a lapokat s hárman nekiestek, boldogan habzsolva. Most aztán ott állt feketével-fehéren a kétségtelen, a tagadhatatlan siker. Mindnyájan olvasni fogják! — gondolta égig csapó örömmel.

Félreagott kalappal, fityörészve indult a hivatalba, későbbben, mint máskor, de nem törődött vele. Majd várnak az ünnepléssel, gondolta.

Gáspár bácsi megsúgta: — A főnök úr már megjött, kérem! — Annyi baj legyen, öregem! — s szélesen, mosolyogva perdtült befelé.

— No, most! — gondolta, ahogy táncos lábbal húzolt el a kollégák asztala mellett. A rosszindulatú pillantások lepattantak most a háta közepéről.

— Foglaljon helyet — kínálta a főnök gyomorsavas udvariassággal s tudta, most majd történiik valami.

Hát igen.

Tudtára adta, régóta nézi rossz szemmel ezt a . . . ezt az irodalommal való kacérkodást; persze, a délutánt csak el kell löltetni valamivel s megengedi, még mindig jobb, mintha kábé-házba, vagy más helyekre járna; az apró egyéni sikerek mindenesetre jól esnek, ámde a hivatal egész embert kíván, az ő felterjesztéseit például egyáltalán nem használhatja, ez a . . . enyhén szólva, nagyon is szabad fogalmazás nem idevaló és legyünk őszinték, aki másképp is keres: ne vegye el a helyet a rászorulóknak elöl, a mai világban ez antiszociális . . .

— De főnök úr . . . — rebege. — hiszen én . . . én idáig nagyon is rá voltam szorulóva . . . anyám van és testvérem . . . csak most ugrottam ki tulajdonképpen . . . tegnap . . . és magam is csak darabig akartam szolgálni, amíg megizmosodom . . .

— Csakhogy az ilyen dolgot rossz szemmel nézik — ismételte a főnök, — jönt is és a kollégák is. Két úrnak nem lehet egyszerre szolgálni s nem húzhat valaki két kasszából jövedelmet, amíg mások hiába kilineselnek. Gondolja meg jól, melyik foglalkozását kívánja megtartani . . .

Fásultan állt fel.

— Mindjárt hozom a végkielégítesemre vonatkozó kérvényt — mondta, aztán otthagyta az íróasztalt, a karosszékét s benne a kőccal bélelt bábót.

Leült az írógép mellé. Mélységesen szégyellte csaknem megvetette most magát. Ennyire ismerte csak őket? Ezekről várt valamit? Mi hát ő voltaképpen? Rossz író vagy jó ember, hogy ennyire nem ismerte ezeket?

Aztán lehiggadt. Végül — mialatt megegyeszer átolvasta a kérvényt — keserű humorral már csak cím után kutatótt. Jó cím után, amely ráillik erre az egészre.

— „Csulodás?” — tünődött. — Nem, ez szokvány. „Összeomlás?” — Nagy hang, nem jó. „A költő meg az emberek?” — Isten ments — érzélgős, vezénylős! Akkor? „Egy ostoba, sőt együgyű fiatalember”. Igaznak igaz, csak nem jó. Hát? Megvan! „Tévedés”. Ez a jó cím!

S megnyugodva aláakanyarította a nevével s már vitte is a fehér papírt csaknem lobogtatva.

Ott benn összevitte a bokáját, ahogy kezeltfogtak vele: — volt szerencsém — s már nem nyomta el a kis gányos mosolyt, ahogy visszaköszönt:

— Rézembről a szerencse!

besett és
 ák magá-
 fele kun-
 ines róla!
 rta volna
 zobában :
 zobákban
 agyságos
 os léptek-
 an, ünne-
 inl rá. A
 esz, egész
 A másik
 mulogatni
 kikémlt
 gát kipi-
 minden-
 — ő, az
 látnátok!
 boldogan
 kor is et
 ivét keres-
 hozta fel
 en a két-
 örömmel,
 nem törő-
 öregem!
 A rossz-
 most majd
 acérkodást;
 tha káné-
 a hivatal
 .. enyhén
 keres : ne
 orulva ...
 és magam
 és a kollé-
 jövedelmet,
 tartani ...
 ottha gyta
 . Ennyire
 mber, hogy
 e humorral
 ng, nem jó.
 ba, sőt egy-
 m!
 lobogtatva,
 nem nyomta

A kiállítások utóbb megszokott légköre most se változott, gondosan és lelkiismeretesen megalkotott művek, de- rék és becsületes mű- helymunkák kerül- tek bemutatásra. A Paál László Társa- ság együttese is a biztos és célirányos művészi gyakorlat jegyében szerepelt, kiértett, tudatos és megállapodott stí- lust képvisel mind- egyik tagja, az al-

Cz. Híkády Erzsébet : Húsvét

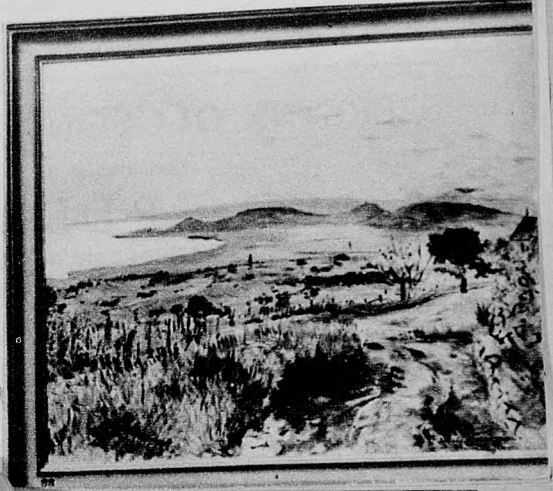
Tarnói Belányi Viktor, Vesztroczy Manó, Csabai Ékes Lajos, Feszty Masa, Lakatos Artúr is kívánatos anyagot szolgáltatnak a közönség vásárlókedvéhez. Vadász Endre röpke temperái annyi találékonysággal, ötlettel és változatossággal készültek, hogy csak művészettörténeti nevekhez hasonlíthatók. Egy Paál László-kép és Borberekí K. Zoltán Aba-Novák portréja kegyeletes emlé- keket elevenített.

A Műbarátnál két hölgy sorakoztatta föl újabb munkáit. Illyefalvi Lóte Éva szobrai most is azt a nemes tehetséget mutatják, amit a régebbi pályázatokon és kiállításokon már megtanultunk tisztelni. A feladatok ezúttal is megosztják képességeit, monu- mentális megoldások mellett finom kis mintákkal is foglalkozik, ami a természetes méretkülönbségen túl jelleg szerint is ellen- tétet állít művészetébe. „Tépelődő” c. szobrocskájának vonaljátéka bámulatosan egyesíti az egyszerű ábrázolást a gazdag képzetkeltéssel. Cz. Híkády Erzsébet szor- galmas történelmi tanulmányok alapján fest, félevezredes utánérzéssel is el tudja hitetni az elmúlt századok festészetének etikai és formai tisztaságát. Pög.

Cz. Híkády Erzsébet : Lányok a vízparton

kötő tevékenységnek azt a termékeny és hatásos változatát, mely alapos értelmi feikészültséggel, alaki ismerettel, izlésbeli tájékozottsággal tetszetős és harmonikus benyomásra számíthat. Ez az álláspont a kísérletezés helyett a sikert, a kétes kaland helyett a bevált értékeket keresi, minden vonatkozásban összegez, okosan irányítja erőt s így semmi fáradság nem vesz kárba. Faddi Förstner Denes ilyen értelemben dícséretesen munkálkodik a festőiség tónus- problémáin, nem viszi túlzásba a kérdést, ami csak a használhatóság keretein belül érdekli. Fényhatásai rendkívül megnye.őek. Biai Föglein István áldozatos igyekezettel szeretne segíteni jó festői érzékével szeren- csétlen témáin; bizonyos elemi szempon- tokat illetően meg ma se foglalt állást. „Mázsáló” c. képe a tárlat néhány kitünőbb műve közé tartozik. Jobbágyi Gaiger Miklós ügyvesen házasítja a modernséget a kispol- gári érdekkeltés eszközeivel, úgyszintén

Jobbágyi Gaiger Miklós : Szigliget

A hadszíntér részletes térképe

850 helységnévvel, megtalálható

A HÁBORÚS VILÁG TÉRKÉPEI

c. nagyszerű füzetben, amely páratlanul olcsó áron kerül a Magyar Népművelők Társaságának kiadásában forgalomba. A 20 oldalas, 40 térképet tartalmazó remek kiállítású füzet ára mindössze **24 fillér.**

Ujságolvasásnál, rádióhallgatásnál nélkülözhetetlen! Kapható minden újságárusnál és trafikban. Megrendelhető 28 fillér beküldése ellenében (4 fillér portót számít a posta) Tolnai könyvesboltjában, Budapest, VII. Dohány-utca 12. A vételár postabélyegben is beküldhető.

HAVONKINT JELENIK MEG

a Magyar Klasszikusok sorozatának egy-egy kötete

24 FILLÉRES ÁRBAN

A Magyar Népművelők Társasága szerezte meg önnek ezt az örömet: minden hó 1-én új kötet jelenik meg az Olcsó Magyar Klasszikusok sorozatában. Felöltönek felülvétel, diákok számára nélkülözhetetlen olvasmány. Eddig megjelent kötetek:

Petőfi válogatott költeményei, **Arany** válogatott versei, **Tompa** virágregéi és népregéi, **Csokonai** válogatott versei, **Vörösmarty** válogatott munkái, **Zrínyi Miklós**: Szigeti veszedelem, **Fazekas Mihály**: Ludas Matyi, **Madách**: Az ember tragiédiája, **Berzsenyi** költeményei, **Katona József**: Bánk bán, **Gvadányi**: Rontó Pál, **Balassa Bálint** válogatott

költeményei, **Kármán**: Fanni hagyományai, **Vas Gereben** elbeszélései, **Mikes Kelemen**: Törökországi levelek, **Arany János**: „Toldi” és „Toldi estéje” Keményffy János bevezetőjével **Dálok János** jegyzetével. November elsején **Kölcsey** válogatott munkái, **Kerecsényi Dezso** bevezetőjével.

Kapható minden újságárusnál s dohánytözsdeben, valamint Tolnai könyvesboltjában, VII. Dohány-utca 12. Aki postán rendel meg, az a 24 filléren felül 4 fillért bérmentes küldésre fizet. Az összeg levélbélyegben küldendő be.

EGYTÁLÉTELES RECEPTEKKEL

kibővíve jelent meg új kiadásban a

RAGYOGÓ SZAKÁCSKÖNYV

A több mint 900 receptet tartalmazó vaskos kötet ára díszes kötésben **2 pengő 50 fillér.** Megrendelhető a vételár előzetes beküldése ellenében Tolnai könyvesboltjában, Budapest, VII. Dohány-utca 12.

SZERETNE OLCSÓN JÓ REGÉNYT OLVASNI?

Vegye meg az

ÉRDEKES REGÉNYEK

RÖPTÉBEN A VILÁG KÖRÜL kötetét **10 fillérért**

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

64 oldalas olvasmány, 32 oldalas gyönyörű képesrész és keresztrejtvény. Kiadja a Magyar Népművelők Társasága. Előfizethet negyedévi 1 pengő 20 fillérért Tolnai könyvesboltjában: Budapest, VII. Dohány-utca 12. Egyébként: minden trafik s minden újságárus árulja.

IRTA: BELLA ANDOR

Mire észrevették, már régen garázdálkodott. Eleinte éjjel jelentkezett csak, hideg szelet csapva surrant, suhant néptelen utcákon, megállt a fák mellett és rájuk lehelet. Leheletétől a levelek halkán megsárgultak, néhány közülük szomorú tétovasággal libegett a földre. Az ifjúság figyelt fel először a készülő szörnyűségre. Éjféle óraüteskor néhányan lesbeálltak. Egyszer láttam, amikor ketten majdnem elespték. Jött lopakodva és hatalmas szál fa körül settenkedett a Szabadság téren. A két fiatal — fiú és lány — felugrott a padról, lábujjhegyen futott feléje, — észrevette őket és elkezdett rohanni. Ők utána, a fiatal lábak robogása már-már győzött, akkor lebukott, utánakaptak, összekocant a fejük és megmarkolták — a levegőt. Ő pedig vígjogó széllé alakulva felszökött a magasba. A fiatalok elhülve fordították felfelé fejüket. Nézték az égre, kutatón szerte, aztán egymásba kapcsolódott tekintetük, benne lassan megnyílt a nagy felismerés: az ősz megfoghatatlan.

Nem hagyott nyugton a dolog. Másnap délben dolgom volt a környéken, odavonzott az éjféle esodálatos jelenet. Hol is? Igen, ott, annál a nagy fánál. De fűben áll, körötte vaspántos kis kerítés. Körülnézek, nincs ör sehol, a süppedő gyepen óvakodom. Sehol semmi. Benézek a bokrok alá, ott sínes. Eltűnődve ülök egy padra, tehát mégis igaz. Az ősz megfoghatatlan.

Szemben is pad. Kis csitri telepszik oda nagy sebesen. Karján csikos, hatalmas kalapdoboz, rajta a márka: — Kalapszalón. Persze, masamód. És mint a verebéknel, ha már egyik leül valahol, jön a másik — jön a fiú is. Gumitalp, gumikabát, vörösmintás nyakkendő. Szemezés. Félmosoly. Mosoly. A csitri felugrik, aligtérddig szoknyáját megráncigálja és elindul. Röptében azonban jelentős szemsugár Gumitalp felé.

Gumitalp feláll, néhány hosszú lépés, már ott üget a begyesen siető csitri mellett.

— Kisasszony, megengedi?

Délibáb

Csitri, mint a szélvész, megfordul és ellenkező irányba indul.

Gumitalp elhülve nézi, azután utána-rohan.

— Boesásson meg nagysád...

Csitri újra perdül egyet és pontosan az eredeti irányban startol. Száján gonosz mosoly. A legény úgy áll ott, mint akit fejbevertek, kitört érzéseinek illusztrálására:

— Ezt a tésztát...

De a kitarítás férfierény. Sarkonfordul és lohol a kis nyuszi után. Már, már beéri, mikor az egyik padról természetes idősebb hölgy áll fel, eléje dobban, elzárja az utat. Hangja dörög, szeme villog:

— Hallja, maga aszfaltbetyár, nem kotródik rögtön!!

Gumitalp a földbe cövekkel, nyakken-dője elsápad, mert minden vörösség az arcába viritott.

— Hát... kérem... kérem...

— Mit? Még beszél! (kiáltva) Azonnal rendőrt hívok!

A megtorló igazság ereje harsog hangjában. Gumitalp semmivé válik. Természetesen pillanatok alatt érdeklődők gyűrűje.

— Mi az? Mi az? Zsebtolvaj!

— Ah! Családi jelenet.

A természetes hölgy most már pozdorjává zúzza Gumitalpat, szinte vág a hangja:

— Ha nem takarodik azonnal, bevitem! Mégis hallatlan, minek vannak kitéve a dolgozó lányok. Ilyen erkölestelenség!

A gyűrű tátja a száját és várja a poént. Mintha a földből bújt volna elő, ott terem a csitri. Széltőlki a gyűrűt, kinyitja a száját:

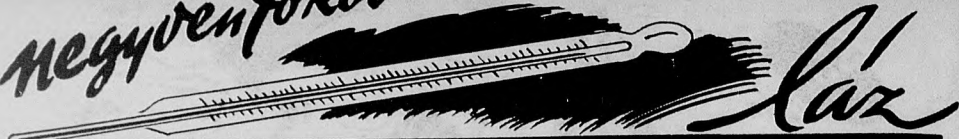
— Erkölestelenség? Hallja az asszony-ság! Magával törődjön, ne velem! Tudja!

Pokoli szemtelenség biggyeszi le ajkát, perdül, közben szeme hívón tapad Gumitalpra és ellibben.

A gyűrű röhög, a természetes hölgy szeme a sztratoszférából vár segítséget és — nincs aki megvédené.

Most már tudom, hogy ezen nem lehet változtatni: az ősz megfoghatatlan.

negyvenfokos

IRTA: DALLOS SÁNDOR

Fekszem az ágyban s érzem, hogy a láz falja a véremet. Nem tudom, hányfokos lehet, nem mérem. Minek? Szándékosan hagyok így mindent szabadjára. Nem mintha figyelni akarnám magamat. Nem. Csak érdeklődöm magam iránt. Unom ezt a buta cécót, ezt az ágybanfekvésdőt, ezt az egész és szellemre szegyenleljes kémiai tombolást itt, ebben a hetvenkilónyi testben, aki én vagyok. Utálom. Utálom magamat, utálom a beteg testet, mindent utálok, ami kiszolgáltattóság. Utálom a szerződöttséget, az engedelmesség kényszerét, a kiszabott utakat, a parancsol, az irányzatokat, a közsönés kénytelenségét, a megfélemezett erőket, mindent, ami a szellemi én rovására megy. Leginkább utálom ezeket az aljas betegségekkel, amelyek rárontanak az emberre s mint egy buta állat, leterítik és megfosztják önmagától. Hogyne! Jön az orvos és komoly és aggódo arccal mondja, fontosán: súlyos influenza, fekéüdni tessék, vigyázni, óvatosnak lenni, csináln bänni magával, különben... És receptet ír, porokat, toroköblítőt, vízesruhát s én szedem s használom mindezt; ó, ó, egész életemmel hadakozom talán össze-bissza egy mülliógramm ezredrészt kitevő (vagy mit tudom én, milyen parányi mennyiség) influenzabacillus ellen. Fúj! Én, aki teremlő és megrázó felajzottsággal gondoltam el annyi csodálatos igézetét az embernek, aki elmondhatatlanul szép imádságokat éreztem el; az értekek és a lélek csak ritka pillanatokban kiteshet boldog harsogásait, most itt nyavalygok kiszolgáltatta, mint egy meghült kutya s egész szellemi lételemmel, a valamó egész isteni arccával gyáván, bután és hasznavehetellenül heverek itt valami szennyes és megalázó pocsothyában. Utálatos! Utálatos!

Mára fellázadtam! Nem! És nem mérem a lázat! Mi közöm hozzá? Utálom. Port se vettem be, nem engedte a gögöm. Szabaddá tettem magam, eldobáltam a fegyvereimet s utálkozva tartom a láz felé két kézzel a beteg testem: tessék. Reggel óta csinálom. A fejem fáj, a mellem sípol, a szemhéjaimon ölömszűtyök ülnek, de nem engedek. A feleségem itt ül mellettem és kisebb-nagyobb megszakitásokkal olvas nekem már reggel óta. Dac ez és gög. Szántszándékkal a legnehezebb szövegeket választottam ki. Reggel Seneca vigasztalásait olvasta latinul, hogy minden idegemre szükségem volt, ebéd után pihentem egy kicsit és Prohászka következett. A „Föld és ég” a harmineheledik oldal a hetvennegyedikig. Most Renan van soron, az „Ima az Akropoliszon”.

— Ó, nemesség, egyszerű, igaz szépség istennője...

Délután négytől. Nem akarom hagyni magam és minden szellemi erőm jelfeszitem. A feleségem itt ül mellettem s látom lökéletesen ért engem. Ez jólesik s örülök neki. Jó, kedves, tiszta, meleg, mint egy életemet tartó tenyér. A társam. Gyönyörű, délutáni nap ömlik be az ablakon, opálos párában állanak a hegyek. A külső ablakpárkányon verebek veszekszenek s kint tele van a levegő ökörnnyálat. Ösz, október. És olvasunk. Öt óra tíz perc van délután, mikor már türhetetlen lesz a testem megbomlott túlsúlyja. Alig hallok, a testem ég, a szememmel hungyorgatnom kell s ennyi jelre, egyszerre kíváncsi leszek, hogy hogy állhatok végre is a lázzal. Nem komoly, aggódo kíváncsiság ez, hanem inkább hetyke, legényes, könnyelmű és kötelekedő. Olyan leereszkedő. Kiveszem a hőmérőt a nikkeltokból, lerázom, a hőnom alá leszem, megszerítom és hallgatok:

— Cora, te vagy az ifjúság... Hygeia, te vagy az egészség...

De különös: milyen rosszul hallok! A hang elfolyik az értekeim előtt s valami vibráló zsongás lesz. Értem a szavakat, de valahogy csiklandanak és nevetnem kell rajtuk: haha, haha s a feleségem kicsit görnyedő alakján is, a szőja mozgásán, ahogy kidobja a szavakat magából — érdekes, sohase figyeltem meg, milyen szájomzudatokkal beszél! — s az jut eszembe: most egy ember ül itt mellettem, egy asszony, akit két évvel ezelőtt nem is ismertem, nem is tudtam, hogy a világon van s most a feleségem: összetartozunk; milyen juresa ez, különös, érthetetlen... Groteszk fintorral adom kezébe a hőmérőt.

— Negyven és egytized — mondja csendesen.

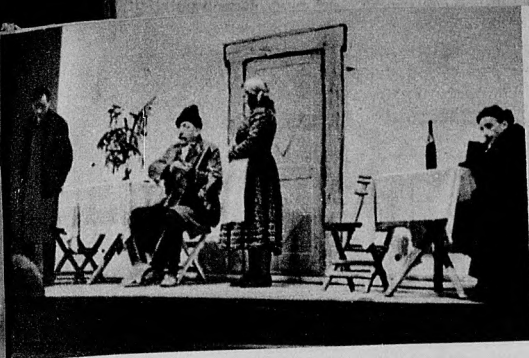
— Mennyi? Nos, mi az? Semmi. Gyereünk tovább: „Szűz, te vagy a tisztaság; Victoria, te vagy az erő...” De nem olvas. Ut szemben velem és néz rám. Hosszasan néz és szóltanul, összeszedem az öntudatom s egyszerre esodálkozva látom, hogy az értekei visszamomultak tőlem, kihült a szeme, valami borzadás van benne, mint aki hirtelen keltesben moradt valami ismeretlen iszonyattal. Valami sohase látott rémnek. Egész bizonyosan látom, hogy egy pillanatra az egész egészséges, teli élete borzad tőlem és fél. Borzad és iszonyodik ettől a megmérgezett hústömegtől, ettől a bacillusoktól negyven és egytized fokosra mérgezett, már a túlsó partokat sűrölő, beteg szervezettől, aki én vagyok. Az egészsége a pusztulásától, a rothadás iszonyatától, ami kinéz belőlem. Az öszlőne szeretné tisztára mosni tőlem a kezét. Talán különválni és elrepülni. Csak egy pillanatra ez, de ragyogó szép, öszlönös, tiszta és letagadhatatlan. Egy pillanat, aztán felbörppen a lelke, eltelik emberrel, port ad, vízesruhába takar, ápol, aggódo, sinogal; már megint együtt vagyunk. De a pillanat volt, szép volt, megrázó és tiszta s megkérdzem:

— Mi volt az?

— Öszinték vagyunk mindig egymáshoz és azonnal fellet:

— Nem tudom. Egy pillanatra teljesen idegen voltál nekem. Idegen és iszonyatos. Ne haragudj, nem tudom, mi történhetett velem.

Szomorú. Pedig csak őszinte volt, tiszta, egészséges és fiatal.

Karácsony estéje van. A sírásó vérfagyasztó dolgokat mesél arról, hogy mi történik éjfélkor a temetőben

— Mire a hold újra megtelik, talán mindketten a Ur előtt állunk — mondja a zord molnárnak galambszívű gyermeke

A MOLNÁR ÉS GYERMEKE

Ki tudott arról, hogy vasárnap a városligeti Műszínikörben egy darab százhatodik születésnapját s egyben nálunk legalább ezredik előadását ünnepli. Címe „A molnár és gyermeke”. Világhírű darab ez, klasszikus giccs. Aki nem ismerné a meséjét, íme: Reinhold Kristóf, a gazdag és zsigori molnár nem akarja egyetlen leányát, a köhögős, de bájos Máriát Konrádhoz, az álmodozó s rosszul fuvolózó molnárlegényhez hozzáadni. A zsigori molnár beteg s a falu állandóan lapáttal járó sírásójának rábeszélésére karácsony éjfélkor kimegy a temetőbe. Mert aki ilyenkor egy új sírról egy göröngyöt elvisz, az bármilyen beteg, holtá napjág is élél. A sírásó szerint karácsony éjfélen a következő szentelőben elköltöző polgárok szellemei is megjelennek. Erre viszont a kikoszorózott kérés, kíváncsi, mert ha ott látja a zsigori molnárt a szellemek közt, akkor türelmes lesz. Vár egy kicsit, övé a malom s a lány keze. Szóval, a zsigori molnár és a bánatos kérés éjfélkor kimennek a temetőbe. És a közönséggel együtt valóban látják a szellemek végigvonulását, akik közt nemcsak a molnár ballag végig, hanem szép leánya is. A kérés elalél, majd meglátja a zsigori eleven molnárt, aki az egyik sír mellé aranyait akarja elásni. A molnár a leleplezésén érzett mérgében gutaütést kap s a temetőbe érkező lánya — völgyénye min-

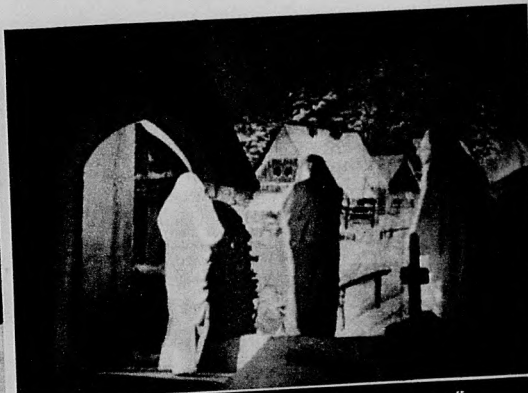
den kérése ellenére — ugyancsak holtan rogy holt atyja mellé. A közönség törlégeti szemét, vége a remek drámának.

A közönség itt is tapsaival ünnepelte a Műszínikör ügyes színészeit. A zsigori molnárt Szentés László, lányát Sarkady Gitta, Konrádot Murányi Géza, a lapátos sírásót Perényi József alakította. Mi is tapsoltunk, de elismerésünk az 1852-ben elhunyt Raupach Ernő szerző úrnak is szólt, aki nem kevesebb, mint 117 darabbal boldogította a világot. Életében halomra aratta a legnagyobb sikereket, de az utókorra már csak ez az egy vérfagyasztó drámai alkotása maradt. „A molnár és gyermeke” Halottak napja előtt, több mint egy évszázada úgy Pesten, mint New-Yorkban, úgy Londonban, mint Berlinben néhány előadásra ma is megtölti a színházak nézőterét. Sikere örök. Az érzelmes művek közönsége meghatva nézi a molnár és leányának harcát, borzongva élvezi a karácsony éjféli szellemfelvonulást és vöröstre tapsolja a tenyerét, amikor a nagy temetői végjelenet után a zsigori molnár és bájos leánya feltámad, leporolja ruháját és kedves mosollyal megköszöni a közönség tapsait.

Ez a darab megérdemelten világsiker. Ennyi „szellemet” és ennyi „szellemességet” soha nem kapott a közönség egy darabban. Gyl.

A molnár éjféli halála a temetőben. De halodklik lánya is, akinek szerelmese búsan szorongatja kezét

A szellemek karácsonyjéji sétája a temetőben. Őket leste meg Konrád, a kíváncsi, bús molnárlegény (Bojár-képek)

Válasz egy asszonynak

IRTA: BOZZAY MARGIT

Kedves Asszonyom!

Tizenöt esztendő írói multam alatt vagy negyvenézer levelet olvastam el és válaszoltam meg, de még kevés kétségbeesettebb került a kezembe, mint az öné. Pedig... igazán nem volt hiány kétségbeesettekben.

Azt írja, *negyven éves fejjével beleszeretett egy nyolc évvel fiatalabb férjbe*. A férfi viszonzni látszott ezt a szerelmet és ön a világ legboldogabb teremtesének érezte magát. Igaz, házasságról soha nem beszelt a férfi, de remélte, majd csak rákérül a sor és ha későn is, de mégis asszony lesz egyszer... Egészen addig remélte ezt, amíg egy napon a férfi be nem jelentette, hogy... megházasodik... Azóta majdnem megőrül és állandóan öngyilkossági tervekkel foglalkozik. Nem eszik, nem dolgozik, nem alszik. Sir... és tolyton ilyesmiket kérdez önmagától: „*Miért kellett ezen a borzalmas csalódáson átlesnem? Hogyan bírta ellenem ezt a szörnyű árulást elkövetni? Hogyan bír mást elcsenni, mikor tudja, hogy én milyen halálosan szeretem?*”

Kezdjük a dolgot az elején... Ott, hogy a hibát, amely a többi maga után vonta, akkor követte el, amikor *negyven éves fejjével harminckett éves férjbe szeretett*. — Ez nem tőlem függött — mondja ön. — Nem egészen így van. Az, hogy ki iránt támad érzés bennünk, lényeg nem tőlünk függ. Az azonban, hogy az érzés kifejlődik-e vagy sem, már igen. Mert ha előreláthatóan nincs értelme annak, hogy az érzés kifejlődjön, el kell rágni a találkozás lehetőségét, meg kell szüntetni minden érintkezést. Még akkor is, ha nagyon fáj. Ezt elmulasztotta. Belement, belevitte magát egy érzésbe, amely már kezdetben balsikert ígért. A balsiker ígérete a nyolc év, amellyel idősebb a férfinál és amely valójában nem nyolc, hanem legalább tizenkettő, mert azokat az éveket is számítani kell, amelyekkel fiatalabbnak kellett volna lennie.

Most vegyük a csalódást.

Ha tizenhat esztendő korában beleszeretett volna egy húszéves fiúba, akkor sem lett volna biztosítva a csalódás ellen. De akkor ott lett volna a csalódások legihtyásosabb védőfegyvere: a fiatalság. A töretlen életosztón, az öntudatlanul erős hit, a esorbítatlan magabizás és a többi hasonló, amely minden fiatalat megvéd a csalódás igazi életől, a lélek összeroppanásától. Amely — bár a fiatal erről soha nem vesz tudomást — azt súgja a fiatalnak. — Igaz, hogy annyira fáj, mintha a szíveden kerekék gázolnának. *De ne félj, majd jön valaki... Bi-*

zonyosan jön... és az kárpótolni fog minden csalódásért.

Ön azt a húszesztendőskori termékeny és nevelő csalódást elmulasztotta. És mert a vigasztaló hang az ön korában már meglehetősen elnémult, most magarállagottan támoilog, összeroppanó lélekkel roskadozik és meg akar halni. Pedig higgye el, csak okosan, komolyan kellene gondolkoznia és akkor ennek a legelső (az a legnagyobb baj, hogy első) és kegyetlen csalódásnak a célját, értelmét és hasznát is megtalálná.

Csalódás nélkül nem lehet igazán ember valaki... Akinek minden sikerült, akinek mindent mindene megvolt, aki soha keservesen nem sírt: *nem ember, mert nem tud érezni*. A lelket, az érzést csak a fájdalom, a lemondás, a csalódás neveli, fejleszti bennünk. Ön is jobb, különb lett ezzel a csalódással, közelebb került embertársaihoz és bizonyosan nem fogja öntudatlan göggel azt gondolni egy csalódott és síró nő láttán: — velem ilyesmi azért nem történhet, mert én okosabb vagyok.

Hogy a férfi hogyan tudta elárulni önt? Annak nagyon sok és különböző magyarázata van. Az első az, hogy: *férfi*. A férfi lényéhez ugyanis általában éppen úgy, mint testéhez a karja vagy a lába, hozzátartozik az örök vadászszenvedély. Az, hogy egyetlen kínzó alkalmat ne hagyjon ki, ami útjába kerül. Miért is hagyja ki, amikor kellemes izgalommal jár és nem kockáztat vele semmit... Ha nem így lenne, ha a férfi nem így gondolkozna, akkor a nők a tizenöt évesétől az ötven évesig nem írának annyi kétségbeesett levelet és a férfiak élete tizennyolctól hatvanig nem lenne tele kalanddal, hosszabb-rövidebb szerelmmel. Akkor kevés visszament parti lenne, kevés asszonyt hanyagolna el és még kevesebbtől válna el az ura.

Válasz... Látja, ezt az egyet megtakarította. Mert ha a szerelemből házasság lesz, vagy ez vagy a megcsalás okvetlenül bekövetkezik. Tíz év múlva ön ötven éves lett volna, az ura negyvenkettő. *Ő férfikora delén, ön asszonyélete alkonyán...* Nem gondolja, hogy ez borzasztó lett volna?

Ezeknek és a kérdésben levő még ezer dolognak a figyelembevételével én azt mondom: ön *nyert*. Megnyerte azt, amit később menthetetlenül elveszített volna. Emelje hát fel a fejét, szorítsa össze a száját, vessen az ügy után egy keresztet és menjön... a munkája után. Mint az a többi százezer és millió asszony, aki hasonló sorsot hordoz.

NŐKRŐL A NŐKNEK

IRJA: HATTYASY KATALIN

• UJDONSÁG

mindig akad a divatban, még szezon derekán is. A meglepetések sorából néhányat említünk csak: a mókusprém ára úgy felszökött, hogy előléptették estélyi szőrmének. Az egyik belvárosi divatszalonban most készült el az első mókus estélyi kabát, hermelinkapucnival. Az estélyi szőrmék között érdekes a térdigérő perzsagallér is s az a rekordszámú, huszonegy darab rókából készült, térdigérő kabát, amelyhez nem estélyi sálát mutattak, hanem rókahát-szélességű, nagykarimás, szőrmével díszített kalapot. A kalap maga — egy róka, tehát ez eddig összesen huszonekettő. Gratulálunk, hogy ilyen ügyesen kibozták belőlük a modellt...

A téli sportruhák anyaga gyakran nagykockás s egyben berakott is, ami kedves összevisszaságba kergeti a mintákat. Legtöbbnyire mégis kirtartanak a hölgyek a nadrágszoknya mellett. Elkészült már az első siruha is: krémszínű szövetből, ugyanilyen színű bórdíszítéssel.

Néhány szép fekete délutáni ruhát láttunk. Valamennyi nagyon egyszerű, háromnegyedes vagy hosszú ujjú, kihajtott, vagy elől végig húzott. A kihajtott, vagy a vállrészt a nagyon divatos halasi csipkéből készült pillangók díszítik, némelyik ruhán kettő-három is kergeti egymást. Ismét divatosak a strassz-díszítések. Az idén azonban egyre gyakrabban látunk markazit-tüket az egyszerű strassz helyett és markazit-gombokat.

A szőrmekalap nem is utolsó gondolat. Védi a fejet a fület és minden jótulajdonosa ellenére: sikkes is. Látunk világosszínű, nutriával bélelt szőrmekihajtott télikabátot s hozzá nutria-kalapot, de készütnék perzsából, sőt rókából is kalapok.

Két érdekes gyöngyözött délutáni ruha. Az egyikhez strucc-toll, a másikhoz „hámozott galambtoll”-kalapot visel a manöken

A téli szoknyafantáziák királynője

Ez a „Butterfly”-szoknya

lyek rojtszerűen lógtak le egymást érve a ruháról. Talán szolidabb, de nem kevésbé elegáns volt az a ruha, amely fekete anyagban sűrűn felvarrt fekete pillangókkal igyekezett magára vonni a figyelmet. A szabása ennek a ruhának teljesen angolos, kétujjnyi széles övvel, természetesen az övet is pillangók díszítik. Szoknyaszabójából készült magas szármeccsma és óriási szoknyaszabójából készült ki a toalettet. A nagvestélyiek közül feltűnt az a tűzpiros toalett, amely az újra visszatérő krepszaténból készült, bukjelszoknyával, elől térdig felvágva és térdigérő túllszoknyával a ruha felett.

A délelőtti sportruhák között újdonság a kötött betét. Azaz nem az egész ruhát kötik, hanem csak mondjuk a vállrészt az ujjakkal. A többi megfelelő színű szövet. Készülnek mellénybetétek is, fekete szövethez narancssárga kötéssel. A kötött kesztyű is divatos, még pedig citromsárga, narancssárga, bordó, kék, zöld és hasonlóan élénk színekből. Ezeket a sportruhákat és kötött holmikat természetesen sokkal jobban ki lehet használni, mint azt a hófehér, fiatal lányoknak való estélyi toalettet, amelyet most készítették el egyik bálozni induló grófkisasszony számára, már jóelőre, amerikai modell szerint: fehér krepszatén, bő szoknya, szűk felsőrész, igen széles, vállra-vonuló vállpánttal. Az egész ruhát kétsze-

Gyöngy és pillangó,

azaz idegen szóval flitter borítja néhány nagyon elegáns délutáni estélyi ruha anyagát. A nagvestélyi ruhát csaknem teljesen helyettesítik ezek a térdigérő, de díszesebb toalettek. Szilvakék maroként láttunk telisteli aggatva gyöngyfűzésekkel, ame-

Ilyen a legszolidabb alj

Az én szoknyám tuniktunika!

Drapéria; ezúttal nem függönyön; hanem szoknyán

res túllel vonták be s a túllre a kivágásnál nyolc hermelinfarkot erősítettek s egyes hermelinfarkokat varrtak elszórva a szoknyára is. Tündérszép!

Végül mint két divatfuresaságot megemlítjük az estélyi boscort, amely az emberiség ősi cipőformáját készíti el aranyból, ezüstből. Egy előnye mindenesetre van, hogy nincs talpa, azaz a talp is felsőrészbőrből készül. A másik: a szármetáska, amely lehetőleg hermelinből, vagy nerzből legyen...

Utcai alj: elől sima, hátul ráncos

CSIPKEJERSEY

az új anyag, amelyből igen kevés van ugyan, mint általában jerseyből, de annál exkluzívabb. Csipkemin-tája van ennek a tartós, meleg anyagnak s éppen ezért egészen furesán, érdekesen hat. Természetesen hosszúujjú ruhák készülnek az új jersey anyagból is, a díszítés azonban már a csipkének szól: nem egyszer aranyöv, vagy ezüst-börgombok díszítik. Különös az a tollkalap, amelyet egyik ismert társaságbeli szépasszony viselt a napokban a divatos „kötődélutánon”, amely most helyettesíti a koktélpártit. Az enyhén fémmel átszőtt dél-

Tearuha : fekete taftszoknya ciklámen selyemblúzzal, strasszdíszsel

A tearuhát estélyre is lehet hordani, még egy szoknyával. A frizurát műhajúlat teszi estélyivé

Fekete perzsa kabátkosz-túm, zöld turbánnal és ruhával

utáni kosztümhöz areból kihajtott, nagykarimájú kalapot hordott, amelynek karimája — gyöngyüktollból volt s bársonyszalagok fonták át. Ha már délutáni kosztümről is szóltunk, ne mulasszuk el megjegyezni, hogy a kabát alá viselt elegáns kosztüm szoros tartozéka az óriási muff, amely bőven redőzött szőrméből készül s nagy szalagcsokor van rajta, közepén virágdíszsel, amelyből néhány szál a kosztümre is jutott. A franciás szabású selyem-kosztümkökhöz különös ez a díszítés.

Tigrishől, oroszlánból és leopárdból, esetleg ocelotból készül az új szőrmemellényke, amelyhez hasonló anyagból készítik a turbánt és ugyancsak szőrme a kesztyű is, még pedig a gyermekkesztyűhöz hasonlóan, összesen két-ujjas. Érdekes újítást láttunk: az egyre szaporodó politikával foglalkozó hölgyek a pártjelvényt felnagyított formában, rátét formájában hordják ruhájukon.

Divatos az ördögzin, azaz a fekete-piros összeállítás. Mint a kis krampuszok, úgy festenek a hölgyek a fekete-vörösből, amelyből azonban többnyire csak estélyi ruha készül. Nagy vörös szoknyát deréktól fekete, virágsziromként kicakkozott különálló, lebegő szoknyaféle díszít, amely azonban térdig sem ér. Feltámadt a rojt is, mint díszítőelem. Földigérő rojtszoknyákat látunk, csomózott kézimunkával készített rojt-retiküloket, rojt lóg le a kalapról és néha még a kesztyűk ujját is centis rojt hosszabbítja meg.

József

IRTA: KÖVÁRY MARGIT

Eppen hogy fonyódi földet érintettünk, mikor élénk állt egy olyan munkásformájú, nagydarab ember. Fehér atlétatrikó feszült hatalmas felső testén s karja barnán, szabadon fénylett a napon. Az arca viharvert, mint egy légionistáé és mégsem ijesztő. Borzalom és béke keveréke volt ez az arc. Hangja mély, beszéde neveltségesen választékos.

— Uram — szólt tiszteletteljesen, — hova vigyem a csomagokat?

— Három darab. Hozza csak utánunk.

— Uram — szólt ismét a nagydarab ember, — az én nevem József és engedje, uram, hogy a virágot átnyújtsam a hölgynek.

Balkézét előre vetette s akkor láttuk, hogy hatalmas öklében pár szál mezei virágot tart.

— A Balaton üdvözlete — nyújtotta felém.

Tétovázva vettem át. Ugy kapta fel a három csomagot, mintha súlytalan lenne és hozta utánunk a víz felé. Nem csodálkoztam, mikor a néptelen parton megálltunk; nagykarimájú kalapját széles mozdulattal leemelte, akár egy spanyol grand s a pénz nézetlenül szebretette.

— Uram — szólt ismét, — engedje meg, hogy figyelmébe ajánljam a hölgyet. A Balaton szereti a fiatal nőket, akik egyszer magához ölel, azt nem engedi vissza. Ha valamire szüksége van, uram, keresse Józsefet.

Jól neveltünk a beszédén, mert ilyen furcsa hordárral még nem volt dolgunk. Másnap a fűszeresnél jártam, mikor hatalmas énekhang verte fel az utcát. „Sir a kislány a Balaton partján”, énekelte valaki torkaszakadtából, keservesen, mintha hal-doklót kísérne utolsó útjára.

— József hozza a lisztet — mosolyog a fűszeres.

Balvállán nagy liszteszsákkal, csipőretett kézzel, belépett a tegnapi hordár. Szinte elsötétítette az ajtót óriás természetével.

— Itt a liszt. Mérje le, uram, ez kevesebb, mint egy mázsa.

— Ugy van, József, kilenvennyolc kiló.

— Sajnálom, uram, máskor nem hozhatok kevesebbet egy mázsánál. — Átvette a pénzt, megint eltette anélkül, hogy ránézett volna. Aztán az utcára lépett, ahol folytatta a megkezdett dalt.

— Milyen furcsa ember — mondom a fűszeresnek.

— Igen, kicsit bolond szegény. Azt mondják, hogy a menyasszonya a Balatonba fulladt és akkor elvesztette az eszét. Már régen volt. Itt nincs régóta, jó ember, nem bánt senkit. Ha nincs munkája, virágot szed és a Balatonba szórja. Mindig a Bala-

tonról énekel, fölmege a hegyre és ott is énekel. Mulatságos ember, nem törődik a pénzzel, virágot vesz azon is, hogy a vízbe szórja.

Később a péknél is találkoztam vele. Nagy kosár kenyeret vitt a hátán. Rámnézett, úgylátszik, megismert.

— Bocsanat — szólt megállva, — József arra való, hogy vigye a kenyeret. Rendeljen, asszonyom, kenyeret és József elviszi az ajtó elé... de őrizkedjek, asszonyom, a Balatontól, mert gonosz, mint a skorpió.

Akkor meg a pékné mesélte, hogy Józsefet bolondnak tartják az emberek, pedig talán nem is az, csak teszi magát, mert szegényli, hogy olyan szegény. Az idén három fuldoklót mentett ki a vízből, az egyik egy gyáros felesége volt, száz pengőt akart neki adni a gyáros, de Józsefnek nem kellett a pénz. Egy pengőt kért, azt mondta, annyi jár neki a munkáért. — Hm...

— tündökölt magában a természetes pékné — mégis bolond szegény, mert épeszű ember nem utasít vissza száz pengőt. A szállodások ki akarják innen rakatni, mert néha a parton is beszél, aztán vannak, akik félnek tőle, azt mondják, eléríti a fürdőzőket.

József minden nap elhozta a kenyeret. Szerettem volna beszélgetni vele, de átadta és ment; sokszor nem is köszönt.

Egyszer kijött hozzánk délután, formális vizitet tett, leült a sátor elé, kalapját maga mellé tette, térdét felhúzta, összekulesolt keze közé szorította.

— Szeretnék valamit mondani — kezdte kicsit tétovázva.

— Csak mondja — biztattuk érdeklődve. Gyorsan szalámit, kenyeret vágtam és eléje tettem.

— Téliszalámi — mondta úgy, ahogy más mondja „undorító”.

Utánanyúlt, lehúzta a burkot róla és ette. Addig nem szólt, a vízbe nézett tiszta szemével s csak a vállát rángalta a legyekről.

— Könyvet szeretnék. Láttam, van könyvük... szeretem a könyveket... rossz víz... átkozott víz... szeretem ezt a vizet... szép víz...

— József, maga szokott olvasni?

— Nem fontos, mit olvas az ember... a betű a fontos... az ember se fontos... múlik az idő... az fontos... a kenyér fontos... hogy reggel az ajtóban legyen.

És elkezdett nevetni, de olyan szakadozottan, görcsösen, mintha rones lenne a tüdyeje.

— Hol lakik maga, József?

— Ott, a hegyen — mutatott fel a dombra, amit fák és bokrok borítottak. — Még harminc nap és sokkal magasabban lakom... elmegyek... itt kíváncsiak az emberek...

A ruha megóv

le akartak fényképezni... egyszer lefényképeztek a túlsó parton. Elvettem a gépet, kiszedtem a lemezt és a vízbe dobtam... Ugy visított az asszony, mint egyszer egy másik asszony, de az a vízbe fulladt... nem tudtam kimenteni... nem tudtam...
 — Hogy tudta kivenni a lemezt a gépből?... Ért a fényképezőgéphez?...
 — Gép... — mondta úgy, mint előbb a féliszalámit. — Volt idő, amikor bolond voltam... most megjött az eszem... gép-bolond voltam... motoresónak... felrobbant a motor és mindketten a vízbe estünk...

Elhallgatott.

— Ki volt a másik?

— A mult... — Zsebkendője is volt a bolondnak, szürke, pirosesíkos zsebkendő. Megtörölte izzadt tenyerét és homlokát, aztán felmagasult:

— Köszönöm a könyvet... holnap visszahozom. Felmegyek a hegyre, de útközben virágot szedek... — Hűsz lépést mehetett, akkor visszakiáltott:

— Önök kedves emberek, de rajtam nem lehet segíteni. József hálás lesz a könyvért, holnap szép kenyeret hoz.

Nem... ez az ember nem lehet bolond.

Badaacsonyra feküdt a nap, mint egy sötét, vetett ágyra és lassan belesüppedt. Akkor hátunk mögött a hegyről éles kiáltás harsant, egy elszabadult lélek viharzása, hogy felugrottunk. A hegytetőn állt József kiterjesztett karokkal, egyik kezében sötét esomót tartott, az útközben szedett virágokat. Karját a víz felé tárta és teletorokkal valami szörnyű verset szavalt.

— Víz... víz... elvitte a víz... — jött időnként a hang. Nem tartott sokáig. A végén elhajította kezéből a virágot, de az sem ért a vizig. Aztán megfordult, már a dalt énekelte: Hullámzó Balaton tetején...

Órült... ez az ember órült...

Másnap ott volt a könyv is a kenyér mellett. Szinte hihetetlen, hogy ilyen gyorsan elolvasta volna. Nem is olvasta el. Nem hittük, hogy elolvasta.

Ott állt, mikor szedtük a sátorfánkat, újra magához ölelte a három esomagot; könnyű, kiegyensúlyozott léptekkel vitte hatalmas testét. Széles kalapja árnyékot vetett sötét arcára s mintha ezen az arcon most más is lett volna, mint borzalom és béke. Talán egy kis ború. Nem sok, de éppen elég ahhoz, hogyha valaki értelmet kutat, hát megtalálja. Különös. Jól esett a bolond

Úri családoktól

szívesen vállalnék 3-4 fiatal leányt, esetleg teljes ellátással, akiket nevelnék. Tanárnő vagyok s a nevelésre hivatást érzek. Érdeklődőket kérem, írjanak: „Tanári diplomám van” jelige alatt a Délibáb kiadóhivatalához, Budapest, VIII., Dohány-utca 12. Természetesen öskeresztélyről van szó.

Délibáb

Pyramidon
 tabletták

József borús arca. Szerettem volna valami kedveset mondani, szerettem volna valamit kérdezni, de mégis, féltem ettől az embertől. Féltem, hogy megbántom.

— Isten vele, József — szóltam hozzá a vonatról. — Mondja... hogy hívták magát azelőtt?

— Józsefnek... mindig József voltam — vonta vállát és zsebvágta a pénzt.

— Nem igaz — kérdések égették a számat az utolsó pillanatban — mi volt maga, mielőtt... mielőtt idejött.

— Bolond... bolond voltam, asszonyom.

Végigrázkódott a vonat és elindult az állomásról. József is megindult a vonat mellett, felnézett hozzánk, egész cserzett arcával mosolygott. Szólni akart, láttam, hogy akart... mégis szölt:

— Önök nem hiszik, hogy bolond vagyok... de tudják, hogy az vagyok. Régen, tornatanár voltam... most József vagyok... József, a bolond... Holnap mennyi kenyér kell?!

Nem tudom... még most sem tudom, hogy József valóban bolond volt, vagy csak tette magát.

DÉLIBÁB HUMORA

Születésnap ajándék

— Nini, egy barométer.
És hol kell ezt megcsavarni
papa, hogy mindig szép idő
legyen?

Ádáz ellenfelek

A kisvárosi patikus keser-
vesen panaszkodik, hogy egyál-
talan nem megy az üzlete.

— Hogy lehet ez? Hiszen
a községben orvos is van.

— Van, van. De mióta
haragban vagyunk, azóta min-
den betegnek vagy hideg boro-
gatást, vagy friss aludtjelet
rendel.

VIGYÁZAT!!

— Hopp, vigyázz öregem.
Egy tégl a fejedre eshetik.
(Lustige Blätter)

Jó tanács

— Kétségbe vagyok esve,
öregem. Kezdem elveszíteni
az emlékezőtehetségemet. Mit
csináljak?

— Adósságokat.

Művésznők egymás közt

— Legutóbb én voltam
a modellje a Kleopátra és a
kgyő című híres festmény-
nek.

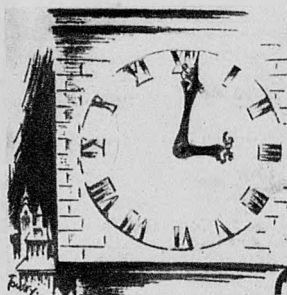
— Ne mondd, drágám. És
ki volt Kleopátra,

Lehetetlen dolog

Végrehajtó: — Szerinted
fiacskám nincs otthon az édes-
apád. Hát akkor miért lóg a
kalapja a fogason.

Kisgyerek: — Csak nem
tetszik gondolni, hogy kalappal
a fején áll be a szekrénybe.

TALÁLKOZÓ

— Adj egy kis tüzet, öre-
gem.

— Várj egy kicsit. Pont
egy negyedóra múlva talál-
kozzunk.
(Life)

FELEDÉKENYSÉG

— Pont most kellett otthon
felejtennem a késemet.

(Dimanche Illustré)

Ideális házasság

— Drágám, milyen gyö-
nyörű dolog lesz, hogy végre
a saját lakásunkban élhetünk.
A papa hozományul egy tel-
jes lakberendezést ad. Neked
csak az utolsó harminchat
részletet kell majd kifizetni.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Be nem kért kéziratokat, rajzokat, fényképfelvételeket vissza
nem küldünk, meg nem őrünk, azokért semmiféle felelősséget
nem vállalunk. Kérdésekre csak e rovatban válaszolunk, levél-
ben meg válaszbélyeg beküldése esetén sem adunk választ.
Csak egy kérdésre válaszolhatunk

Havas virágok. P. J. Murányi-utca 21. S. M.-nek a Rádióhoz
irhat (VIII., Sándor-u. 7.) — Özv. K. Istvánné. Sajnos, a kép
nem megfelelő. — Hamlet. Az illető szüleinél él. — Heli fix.
Pontos választ csak ügyvéd tud Önöknek adni. — T. József.
Bármelyik lap megbírálja verseit. — P. Gábor, Kecske-mét.
Képeit saját felelősségére beküldheti. Ha megfelelőt találunk
köztük, közöljük és honoráljuk. — HJ. Dózsa László. Irjon az
iskolához. Bp., VII., Dohány-u. 18. — Gibraltár. A mai viszonyok
között kár a levélírással kísérletezni. — B. Jánosné, T. J. J.
címe: Bp., VII., Rákóczi-út 54. — F. Dezső, Nagykanizsa.
Címüket megtudja a Rádióból. — Regős P. Írásai, sajnos, nem
közölhetők. — Sch. Lajos. Még sokat kell tanulnia. — K. József.
S. E. I., Attila-u. 83. Cs. Gy. Attila-u. 77. — Gy. Katalin. Hunnia
filmgyár. Bp., XIV., Gyarmat-u. u. 36. — B. Lajos, D.-kis-
varsány. Nem filmesítették meg. — V. Andor, Villány. Hely-
szűke miatt, sajnos, nincs módunkban cikkeit közölni. —
Nem közölhető kéziratok: Bartha I., Eger. Emlékládkó.
Kovács György, Szeged. Szerelmes Palics. Szanyi I., Buda-
pest. A szerelemhez. Majoros E., Budapest. Kézfogás.
„Viola 18”. Eloszlik a kőd, Lemondás, Elérhetetlen álom,
Szeretni... Ne ítélj el. Földes K. István, Budapest. Karórám,
A régi vár, Egy színház halálára, Hadnagyok. Fazekasné.
Este a molón, A hit. Órsi P. András. A szürkenadrágos hölgy.

A Tolnai Irodalmi Vállalat 1894-ben alapult

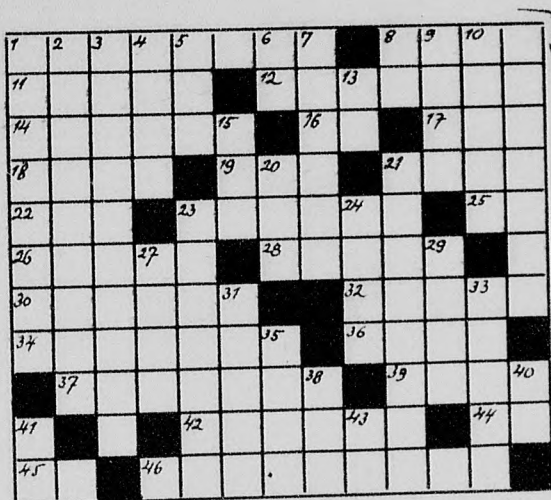
Felelős szerkesztő: Bibó Lajos. Szerkesztő: Dáloky János.
Felelős kiadó: Paizs Géza

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Dohány-utca 12

KERESZTREJTVÉNY

Vízszintes sorok: 1. A Nemzeti nagyszerű darabja volt. 8. Sztár. 11. Az Operaház tagja, 12. Eger híressége. 14. Ilyen padlás is van. 16. Római pénz. 17. Fobász. 18. Görög betű, végén a-val. 19. Felfog. 21. . . . . i tenger. 22. A-val gyümölcs. 23. Római köszöntés és kereskedőnek van. 25. Sír. 26. Edényféle. 28. Ajul régies alakja. 30. Küld — latinul. 32. Nem él már. 34. A francia négyest így is hívták. 36. Vissza: kútnak van. 37. Este világít. 39. Drágakő. 42. Szende betűi keverve. 44. Fed. 45. Nép faj. 46. Papi rend.

Függőleges sorok: 1. A vízsz. 1. írója. 2. L. Á. és böles király. 3. A triumvirátus tagjai. 4. Női név. 5. Folyó spanyolul. 6. G. E. 7. A tatárok vezére volt. 8. Sír. 9. Az ör. . . . . 10. Mord. 13. Rácz Sarolta. 15. Ide jut a hajó. 20. Visszaható névmás. 21. Kémiai vegyület. 23. Ártándból való. 24. Ember hordja. 27. Férfinev. 29. Honfoglalás idejében harcos népfaj. 31. Dunántúli kisközség. 33. Svéd költő keresztnévének első betűje. 35.

A fa kérge. 38. L-el, puskával lehet. 40. X. O. 41. Kérdő névmás. 43. Kettősmással-hangzó.

BETŰREJTVÉNYEK

1	2	3
TATA ÁCS $\frac{MS}{EK}$ P=T	HOLD HOLD HOLD HOLD	EMBER EMBER EMBER EMBER EMBER EMBER EMBER EMBER
4	5	6
$\frac{CSOMÓ}{K}$	ERA	ZN $\frac{ÉLŐ}{Ó}$

A múlt számban közölt keresztrejtvény helyes megfejtése

T A S N Á D Y F E K E T E
I G A Z S Á G M A L O M
M A S Z A T O S M E T Á
Á R T U F A A M O R
R A K N Á M B Y T I I
J I M S M O T O S A
Ó A H O R O G S I A
Z C I K N L I M R E
S O T B O Y T K L
E T T E M R Á T A P O S
F I L M S Z I N É S Z N Ó

A 43. szám betűrejtvényeinek megfejtése

1. Bankár. — 2. Intő szavak. — 3. Harangtorony. — 4. Andok. — 5. Reagál. 6. Illetlan.

A rejtvénymegfejtők figyelmébe

Az Országos Magyar Sajtókamara, hogy a rendkívüli nehézségeket enyhítse, melyek a lapkiadásra a háborús viszonyok folytán hárulnak, kénytelen volt egyes megtakarítási intézkedéseket hozni, amelyek minden lapkiadóra nézve egyaránt kötelezőek. Így, többek között megtiltotta, hogy a lapok bármiféle rejtvényfejtési jutalmat adhassanak olvasóiknak. A jövőben tehát rejtvényfejtőink jutalma egyedül az a kellemes időtöltés, gondülő szórakozás lesz, amelyet tartalmas rejtvényeink mindenki számára egyformán nyújtanak.

Carola Hoehn

a „Szívdobogás“ című
Léna-film egyik női
főszereplője

„Forrás“ Nyomdai Műintézet és Kiadóvállalat Rt.
mélynyomása, Budapest